

Teljes postai díjért a cím No. 224713/921

Dr. Ranasetter Robert

Budapest
Disztór 2. I. emelet.

ÉLETT

ZSIBPOLITIKAI NAPILAP

Normantólis leveleket nem fogadjuk el.
— Kéziratok megőrzését és visszakiadását csak vállaljuk. Főszerkesztő dr. Márton Ernő. Felelős szerkesztő Jánosi Ferenc. Benczédi szerkesztő Károlyi Ernő, Strada Matei Mile 8.

Ára 5 lej

Kedd, 1935. augusztus 20.

5695. EV.
AV 20.

XVIII. ÉVF.
184. SZÁM.

VILÁG TUKER

Szétrobbant a párizsi háromhatalmi értekezlet

A legsötétebb pesszimista hangulatban oszlott szét az olasz-abesszin viszály békés megoldására összehívott háromhatalmi értekezlet. Párizsban és Londonban nem biznak többé a békés megoldás lehetőségében. A szeptemberi népszövetségi tanácsülésen Olaszország valószínűleg kilép a Népszövetségből

„Mussolini háborút akar és szeptemberben az olasz csapatok már Addis Abeba felé fognak menetelni“

PÁRIZS, augusztus 19. A háromhatalmi értekezlet, melynek az volt a feladata, hogy békés megoldást hozzon létre az olasz-abesszin viszály ügyében, tegnap délután váratlanul és drámai körülmények között végetért. A békés lehetőségek, melyek még a pesszimista hangulat ellenére is, az értekezlettel kapcsolatban felmerültek, váratlan fordulattal semmivé foszlottak s a háromhatalmi konferencia, melynek tanácskozásait hetekre tervezték, a békés megoldás minden reménye nélkül szétoszlott.

Anglia és Franciaország békés megegyezést elősegítő javaslatát Mussolini brüsszeli elutasítása kivette a realizálás útjából s ezzel a háborus lehetőség csaknem háborus elkerülhetlenségévé változott át, amely további fázisaiban a véres konfliktusok lehetőségének egész sorát idézi fel. Kiderült a tanácskozásokon, hogy Mussolini nem elégszik meg az Abesszinia fölötti, népszövetségi biztosítékokkal alátámasztott gazdasági protektorátussal, hanem katonailag akarja megszállani Abessziniát, ami viszont teljesen összeegyeztethetetlen a Népszövetség szellemével és alapelveivel.

A konferencia felborulásának híré vasárnap este a világ összes rádióállomásai közvetítették, mindenütt óriási konsternációk és aggodalmak keltek. Párizsban és Londonban egyaránt megdöbbenést keltett a háromhatalmi értekezlet felborulásának híre, amelyet vasárnap este nyolc órakor, a Laval francia miniszterelnök által kiadott kommuniké adott tudtul a sajtó képviselőinek.

A tragikus kommuniké

A tragikus kommuniké szövege a következőképpen hangzik:

„Pierre Laval, Franciaország, Anthony Eden, Anglia és Aloisi báró, Olaszország képviselői összejöttek Párizsban, hogy az olasz-abesszin ellentét ügyében megtalálják a békés megoldás lehetőségét. A három megbízott azonban nem tudott olyan tárgyalási alapot találni, amely a konfliktus békét elintézését lehetővé tette volna. A megbeszélések folyamán elhangzott álláspontok körül olyan nehézségek támadtak, amelyek a tárgyalások elhalasztását tették szükségessé. A felek elhatározták, hogy a további tárgyalásokat diplomáciai uton fogják folytatni.“

A fenti kommuniké kiadását megelőzőleg, délután öt órakor Laval szintén fogadta az újságírókat, akik előtt kijelentette, hogy az egyenlőre négy órakor megkezdett tárgyalásokat újból megszakították. Közölte egyben, hogy este nyolc órakor hivatalos közleményt adnak ki.

Francia politikai körökben az értekezlet megszakításának pozitív okát abban látják, hogy az olasz kormány a Rómába eljuttatott angol és francia javaslatokra adott válasza kategórikusan elutasító volt. Dében Aloisi felkereste Lavalt, akivel két óráig megbeszélést folytatott, majd Eden látogatását fogadta. Bár a konferencia felborulásának híre a közvéleményben megerősítette a pesszimista hangulatot, illetékes francia politikai körökben mégis szükségesnek látták azt a kijelentést, hogy

a konferencia elhalasztását nem kell úgy tekinteni, mint az abesszin konfliktus békés elintézésének meghiusulását. A háromhatalmi konferencia a Népszövetség által Genfben megállapított békéltetési lehetőségek egyik eszköze lett volna, amely hivatalos volt megkönyvitni a békés elintézését. Illetékes francia körök szükségesnek tartják leszögezni, hogy a háromhatalmi értekezlet váratlan felborulása Franciaország álláspontján a oknkfliktus tekintetében semmitsem változtat.

Franciaország szempontjai a konfliktus népszövetségi megoldásának szükségességét illetőleg azonosok az angolok szempontjaival, amelyhez mindvégig ragaszkodni fog.

Tekintettel a francia-olasz barátságra, a francia delegáció mindent elkövetett, hogy a bé-

kéltetés nagy munkájában pozitív eredményt érhesen el s ezt mindaddig meg fogja kísérelni, amíg minden lehetséges erőforrása ki nem merül. A francia diplomácia mindent meg fog tenni a jövőben is a béke megmentésére.

Beavatott francia politikai körök szerint szeptember 4-ike előtt, amikor a Népszövetség rendes ülészaka összejött, Laval, Eden és Aloisi még találkoznai fognak, hogy Olaszország Abessziniával kapcsolatos igényeiről tanácskozzanak. Általános felfogás szerint Olaszország Abessziniával szemben fennálló igényeinek teljesítése most már teljesen Abessziniától függ.

Miért szakadt meg az értekezlet?

A háromhatalmi értekezlet megszakítása, jólértesült francia politikai körök szerint, drámai körülmények között ment végbe. Az olasz és angol delegátusok összecsapása meglehetősen heves volt. Vasárnap reggel Aloisi közölte Lavallal és Edennel, hogy Mussolini kérének elutasította a francia-angol javaslatokat.

Aloisi bejelentése után Laval, Eden és Aloisi kölcsönösen megállapították, hogy ezek után a tárgyalások folytatásának nincs értelme.

Aloisi azzal utasította el a francia és angol javaslatokat, hogy azok nem elégítik ki az olasz aspirációkat, de egyidejűleg nem mutatott be ellenjavaslatot.

Erre Eden főmegbízott az angol kormány nevében meglepő élességgel azt válaszolta, hogy

az angol-francia javaslatokban lefektetett engedmények szélső határát jelentik az Anglia által Olaszországnak nyújtható koncesszióknak

és ha Olaszország ezeket nem tekinti elégségeseknek, úgy a konferencia folytatásának nincs további értelme.

Mit tartalmazott a francia-angol javaslat?

Az Anglia és Franciaország által Olaszországnak tett javaslatok egyébként a következőket tartalmazták:

Franciaország és Anglia hajlandók Olaszországnak széleskörű gazdasági terjeszkedési lehetőséget nyújtani Abessziniában. Ezzel szemben azonban Olaszországnak garántálnia

kei a határok biztonságát s az Abessziniában lakó idegen alattvalók védelmét. Egyidejűleg Franciaország és Anglia a következő három vezérével figyelembevételét kérte Olaszországtól:

1. Hogy biztosítsa Abessziniá politikai függetlenségét és területi integritását.
2. Minden olyan alapvető fontosságú rendszabályozó kérdésben, amelyet Olaszország Abessziniá területén akar végrehajtani, ki kell kérni a négus hozzájárulását.
3. Minden Olaszország és Abessziniá között felmerülő későbbi viszályban a népszövetségi alapotmány keretei között kell meghozni a döntést.

Anglia és Franciaország ezeket a javaslatokat abban a feltétlen hitben terjesztették Olaszország elé, hogy ezáltal nagymértékben kielégítik Olaszország aspirációit. Jólértesült francia körökben, amennyiben Olaszország hozzájárult volna a javaslatokhoz, azok tényleges realizálását a következőképpen gondolták el:

Abessziniá kérényt intézett volna a Népszövetséghez az ország gazdasági és közigazgatási életének fejlesztése érdekében, kérve a nagyhatalmak ezirányu közreműködését. A nagyhatalmak az együttműködés feltételeit külön egyezményben szabályozták volna, amely mintegy függelékét képezte volna az 1906 évi paktumnak. Az 1906. egyezmény alapján

Anglia és Franciaország lemondottak volna Olaszországra javára az Abessziniában ötlet megillető összes koncessziókról.

Az olasz kormány azonban mindezeket a javaslatokat elutasította s miután Franciaország és Anglia más javaslatokkal nem tudtak szolgálni, amelyek Abessziniá függetlenségét biztosították volna, az értekezletet megszakították.

A tárgyalások megszakításával kapcsolatban a Reuter-ügynökség azt állítja, hogy Anglia és Franciaország még kölcsönt is ajánlottak fel az olaszoknak

Abessziniá fejlesztése érdekében és teljes gazdasági kizárólagosságot akartak biztosítani Abessziniá területén Olaszországnak, de mindezek a lehetőségek Mussolini konok ellenállásán megtörték.

A konferencia felborulásának hatása Párizsban

A konferencia felborulásának híre futótüzként terjedt el tegnap este a francia fővárosban, ahol az összes politikai körökben nagy konsternációt okozott. Azt a hivatalos kijelentést, hogy a konferencia kudarcra csak egy állomás a konfliktus történetében, de még nem befejezése a békés erőfeszítéseknek, és a kiegyenlítő megoldásnak, meglehetősen szkeptikussal fogadták. Párizsban értesítve voltak arról, hogy

Laval telefonon is beszélt Mussolinivel, akit a beszélgetés kapcsán sem tudott megnyerni a javaslatok elfogadására.

Ujabb párizsi jelentés szerint Eden és Aloisi hétfő reggel, mielőtt hazautaztak volna, megbeszélést tartottak Lavallal. Aloisi hétfő dében még Párizsban volt, míg az Echo de Paris szerint Eden előbb Aix-les-Bainsbe utazik Baldwinhoz, akivel többször is telefonbeszélgetést folytatott, csak innen tér vissza Angliába. Eden egyébként tegnap sir Samuel Hoare külügyminiszterrel is beszélt telefonon, akit tájékoztatott a helyzetről. A lap közli azt az értesülést is, hogy a jelenleg

(Folytatása a 8-ik oldalon)

A legkisebb európai állam

Rimini olasz tengeri fürdő közelében hatalmas sziklavidék emelkedik, majd mögötte a Monte Titano hegy háta, amely mögött San Marino terjeszkedik, festői szépségű város, a hasonló nevű köztársaság székhelye. A köztársaság Európa legkisebb államalakulata.

Egy órai autóúton el lehet érni Riminiből a bámulatos kicsiny országot. Az ut jó időben páratlanul sok szépséget tár az utas elé. Jól megművelt szőlőföldek, szentjános kenyérfák, buzaátlak és kukorica-földek. Szembefőnek San Marino parasztlainak kocsjai, akik elé nagyszarvu ökröket fognak. Minél előbbre jut az ember, annál hatalmasabb perspektívával rajzolódik fel a Monte Titano. Most már ki lehet venni pontosan a hegy oldalába épített templomokat és tornyokat és az ősi kastélyokat is.

A hegy lábánál eljut az ember Borgó városába, a szabad állam második legnagyobb helyiségébe. A város maga csendes, mint a sziklás helységek általában, emberei, mintha papucsban járnának és mintha némasági fogadalmat tettek volna. Épületei közül feltűnik a florenzi stílusban épített városháza, amelyben némelykor a köztársaság nagytanácsa is gyűlésezik.

Borgóból a kilátás páratlanul szép. Valóságos elvarázsolja az embert. A szakadozott tájban annyi hósi lendület van, hogy az ember szinte megfedelkezik földi létéről és azt hiszi, hogy valahol egy fellegvilágba jutott. A hegyeket az Appeni-nekből lerohanó Marechia folyó övezi és ezüstös kigyózása legszebb témája az oda-özönlő festőknek.

Érdekes a kicsiny köztársaság keletkezése. 469-ben egy Marino nevű építőmester jött erre a vidékre Arbe dalmát szigetről. Az építőmester maga mellé vett néhány munkást és dolgozott. Elkészítette házáat és mint hívő ember, néhány esztendőre visszavonult a remetességbe és a Monte Titano erdőszegéinek gyümölcséből és forrásaiból élt. Nemsokára híre járt, hogy egy szent ember él a vadonban és szelidíti az állatokat. Sokan eljöttek hozzá, hogy gyógyíttassák bajukat, sokan, hogy tanítást kérjenek, sokan, hogy lelkiüket megnyugtassák Marinoval.

A Monte Titano tulajdonosnője, Felicitas annyira megkedvelte a szent életű embert, hogy neki ajándékozta a hegyet. Ekkor Marino maga köré vette mindazokat, akiket jónak és becsületesnek tartott azon a vidéken és megalapította San Marino közösségét. Előbb csak családi közösségben éltek az emberek, minden családfőnek megfelelő jogaival; fölöttük persze Marino állott a szent, akinek uralkodó elvei nagyon eltértek a mai vezetői elvektől. Tisz-tára az emberiség volt minden állami funkció alapja. Annnyira szerették a szomszéd országok is ezt a kicsiny ideálisalkotmányu államot, hogy minden konfliktus nélkül, egyszerűen elismerték függetlenségét. Évszázadokon át éltek San Marinoban az emberek ilyen testvéri boldogságban. Később Rimini és Urbino hercegei szerették volna megkaparintani a kicsiny köztársaságot. Minthogy azonban Marino utódai az ő szellemében vezették az országot, nem lehetett semmit sem csinálni ellenük, mert mindig akadtak a szomszéd államok közül olyanok, amelyeknek vezetői becsületűgyüknek tekintették a köztársaság védelmét. A kicsiny köztársaság vezetői között kiváló diplomaták fejlődtek, akik jól tudták, milyen szomszédországgal kössenek szövetséget.

ek

entésekkel szemben már ok állítólag megszálltak egyen valószínűnek tartó egy lázadást bosszúból annak idején Zogu ki-győzését leányával.

lázadást — újabb je-gy csendőraltsízt vezeté-dőr hajtotta végre, akik elől elmenekültek. Hir-mozgalomnak egyetlen-ozata Girdhi tábornok, ott a mozgalomról s aki keresztül Pojaniba tar-

a ciuji Magyar színpadján

el ezelőtt sok szerencsét el Szűcs Lászlótól, az egyben közismert énekes-hangjárja a hozzáértők

karói tanácsát meghall-Erdélyt, hogy hangját

s a kritikusok jól jósol-álmai teljesültek. Mind-név jelzi utját. Végleges-e előtt bucsuzni jött el-másaira. Ahogy szavai-videsen Bécsbe teszi át-terét, ahol a Theater an-Imrének Kaiserin Jose-vel nyitja meg a szezőnt, László játssza a férfifő-Napoleon-alkításban.

r szerződése van a Sing-sak Kálmán operett fő-ítségására.

évről Szűcs László csak többek között megtudjuk, együtt tanult egy mester-

n is szerepelt Muráti Ilvel-ban. A Magyar Operahá-za, hol maradandó sikereket

eth Máriával a Toscaban De Lucával a Rigolettóban, Annával a Troubadourban.

odik nagyrészen úgy a-pint Giuditta és az Ördög-odásainak nagy sikere a-ne szinte elismerésével.

ek azt is, hogy Szűcs László-ern németajku művész, akit-ncsi fiuharmónikusok által-ncpi koncertre Tauber Ri-midit mellé meghívtak.

gy azok, akik ismerik s-rádióból hallgatták, legna-déssel fognak távozni az-Magyar Színházban tar-éröl.

ust akar Bratianu Dinu-ationala élen látni

sztus 17. A Dimineata-nanu, a párt egyik tagját-etni a Nemzeti Bank élé-né megszüntetni a rendki-

—

ny meg van

ve a buza-

szimmell

sztus 17. A lapok megáll-ormánynak a buza érteke-rtban hozott intézkedési-mutatnak fel, amennyiben-n magas irányzatuk. A-osok által benyújtott ké-rának felemelésére vonat-utasítva.

önyv- és Lapkiadó E. Strada Baroa L. Pop 15 telefon: 9-77.

VENZOLAS

A németországi zsidóság reménytelen vándorlása a német országutakon

Az antiszemizmus életregulánálásával akarja a hitlerizmus elhallgattatni ellenségeit. A kisvárosokból kiűzik a zsidókat és a nagyvárosokba nem fogadják be őket

Berlin, augusztus 19. A Harmadik Birodalom nehéz órákon megy keresztül. Hitler háborúba keveredett az országnak nagyobbik felével. Kezdte a szervezett munkásokkal és a zsidókkal, folytatta a katolikusokkal és polgárháborus művét a Stahlhelmmel meg a monarchistákkal fejezte be. Ezt a sok ellenséget, amit a hitlerizmus önmaga ellen kiteremt, a Harmadik Birodalom nem tudja többé megemészteni. A hadsereg nyíltan szidalmazza a hitleristákat, a Schupo, a birodalmi híres rendőrsége összeszorított fogakkal teljesíti a parancsokat, München katolikus püspöke, teljes papi ornátusban, püspöki pástortokkal a kezében áll az elfogatására kiküldött náci detektívek elé, akik a mépharagtól félve, meghátrálnak és nem hajják végre a letartóztatási parancsot.

A régi recept újra bevált

A régi recept mindig használ és az egérfogás került rezsím újra a zsidókon keresztül igyekszik olyan csatornát vájni, amelyen levezetheti a minden oldalról felgyűlt elégedetlenséget. A hitlerizmus megpróbálja, vajjon lehet-e az egyre nagyobb számú ellenséget újra közös táborba gyűjteni az antiszemizmus alkotmányos és mégis mindig friss frazeológiájával. Ezért deklarálták félhivatalosan augusztus hónapját antiszemita hónapnak és ezért van tele minden gyűlés, minden hivatalos megnyilatkozás a legféltettebb antiszemita uszítással. A rohamcsapatok hűsége reagálnak arra a propagandára, amelynek legfőbb irányítója Goebbels, az egész országban egymást érik a brutálitások, a véres kínzások és az ugynevezett „száraz pogrom”, azt a metódust értik alatta, amely testi erőszak alkalmazása nélkül, rendeleti uton veszi ki a kenyeret a zsidó egzisztenciájuk szájából.

Csendben és feltűnés nélkül

A nagy német közvéleménynek és a Harmadik Birodalomban járó idegeneknek alig van fogalmuk azokról a szörnyű tragédiákról, amelyek különösen a kisebb városokban játszódnak le. A kormány gondoskodik arról, hogy polgárai ne tudjanak meg mindent, ami a Birodalom határain belül lejátszódik. A belföldi lapokat, még a hivatalosakat is, erőteljesen cenzurázzák, a külföldi sajtóorgánumokat százával tiltották ki Németországból úgy, hogy tíz újján megszámálhatják az ember azokat a külföldi lapokat, amelyeknek még szabad bejárásuk van Németországba.

Közben az ország zsidó lakosságát csendben és feltűnés nélkül terrorizálják. A német zsidóság egy új, sohanemhallott tragédián megy keresztül. Kétségbeesett vándorlás indult meg a németországi országutakon. Különböző helyről a zsidókat, az ország határait csak elenyésző töredékek tudják elhagyni, a többiek reménytelen belső vándorlást folytatnak, új városba költöznek, ahol ugyanaz a sors vár rájuk.

Sorozatosan utasítják ki a zsidókat német helyiségekből

A Berlin melletti Riedershof városka összes zsidóit rendeleti uton szőlőtűtőkkel fel arva, hogy 24 óra múlva hagyják el a várost. Mászaka idején száz, Berlinből érkezett rohamosztagos hatolt be a zsidók házaiba, hogy a rendeletet végrehajtsa. Még a legdrágább dolgok elvitelére sem kaptak haladékot. A 15 zsidó család Berlinbe menekült. Hogy ott mi történt velük, nem tudni. Ugyanez a processzus megy végbe csaknem valamennyi vidéki városkában. Ahol nem adnak ki a kiűzésről hivatalos rendeletet, ott a terror ezer fajtájával kényszerítik a zsidókat kiköltözésre.

A bajor kisvárosok között zsidói a szó szoros értelmében az országutakat járják, mert a müncheni polgármester elrendelte, hogy egyetlen új zsidó sem teheti be Münchenbe a lábát. Akit megcsípnek, nagy büntetéssel sújtják és nyomban kiutasítják.

A mecklenburgi Parchimban a városka valamennyi zsidóját, számszertől 34-et, börtönbe vetették. Három nap múlva szabadon engedték őket. A kereskedők azonban írásban kellett kötelezzék magukat, hogy nem nyitják meg többé üzletüket.

Neudorf tengeri fürdőről 24 óra alatt el kellett távoznia az összes zsidó fürdő-vendékeknek.

Magdeburgban rendeletileg tiltották meg a zsidóknak, hogy belépjenek a városi uszodákba.

Hönningenben három napi haladékot kaptak a zsidók a városból való kiköltözésre.

Berlin is zsidómentessé akarják tenni

Berlinnek ma több a zsidó lakosa, mint volt a náciuralom kezdetén. Oka ennek az, hogy a vidéken terrorizált zsidók egy része Berlinbe menekült abban a hitben, hogy a nagy város rengetegjében jobban meg tud huzódni és relatív biztonságban keresheti meg szükséges kenyerét. A berlini G. A. osztagok parancsnoka most azonban kiadta az új jelzőt: „Berlin teljes zsidótalanítása” címmel. Az első lépés az volt, hogy megtiltották új zsidóknak Berlinbe való beköltözését. A berlini Sportpalastban a napokban fog szónokolni Streicher, a szélsőségesen antiszemita Stürmer, akinek berlini szereplését úgy tekintik, ohogy ez lesz a kiindulópontja a Birodalom fővárosában az antiszemita atrocitásoknak.

Közben sűrűn alkalmazzák Berlinben is a „száraz pogrom” metódusait. Tegnap bezárták az összes zsidó jegyzeteket, egynek a kivételével, amelynek tulajdonosai külföldi zsidók. Az azonban, ami a „száraz pogrom” terén

Tilsitben történt, meghalad minden emberi elképzelést. A város polgármestere értekezletre hívta össze az összes pékeket és egy ívet tett eléjük aláírás végett. Arra kellett ezen az íven kötelezzék magukat a pékek, hogy zsidóknak nem adnak el többé kenyeret. Az ívet alá is írták az összes pékemesterek, kettő kivételével, akik emberi érzésükre hivatkozva, tagadták meg az eléjük tett nyilatkozat aláírását.

Ugyanígy kötelezték magukat a tilisiti fodrászok, hogy nem borotválják többé zsidókat és a háztulajdonosok, hogy nem adják ki lakásaikat zsidóknak. A nyilatkozat aláírása után a tilisiti háztulajdonosok fel is mondtak zsidó lakóiknak.

Tilos a „német zsidó” elnevezés Utolsó jelentésünk csak az asszimiláns zsidóság táborában kelt fájdalmas megdöbbenést. A „Hilfsverein der deutschen Juden” (Német zsidók segélyző egyesülete) közli, hogy új neve így hangzik: „Hilfsverein der Juden in Deutschland” (Németországi zsidók segélyző egyesülete). A címváltoztatásra azért került sor, mert a birodalmi kormány nem tűri többet a „német zsidó” elnevezést.

Schacht dr. hevesen állást foglalt az antiszemita kilengések és a vallásüldözések ellen

„A zsidókat nem önkényeskedéssel, hanem törvényekkel kell megrendszabályozni”. Egy bécsi lap leleplezése a németek annexió tervéről Ausztriára vonatkozólag

Berlin, augusztus 19. (Rador). Schacht birodalmi gazdasági miniszter a községi mintavásár megnyitására beszédet tartott. Hevesen állást foglalt egyes nemzeti szocialista antiszemita incidensei ellen, valamint a vallási üldözések ellen is, amelyek megzavarják a német munka felépítését.

— Az ország felfegyverzése a munkanélküliséget nagyrészt megszünteti. E program végrehajtásához — mondotta — a jövőt köztünk le fedezték, de van még egy nagy munkánk: a függő adósságok rendezése. Ez csak a magángazdaságok támogatásával lesz lehetséges.

Schacht községi beszédében többek között még a következőket mondotta: „A zsidókat nem önkényeskedéssel, hanem törvényekkel kell megrendszabályozni”.

Schacht végül kijelentette, hogy sem inflációról, sem devalorizációról nem lehet most szó.

Bécs, augusztus 19. (Rador). A Der Tag című lap mai számában egy Németországban készült annexió programot közöl, amelyet Ausztriára vonatkozólag készítettek Berlinben. A program szerint Bécsbe német helytartót neveznek ki, a berlini minisztériumoknak fiókjait lesznek Bécsben, a polgármestereket Hitler nevezi ki és választások csak az annexió után két évvel lesznek, új választási rendszerrel.

Száz lejt kapott Coroiutól a szöktetésért Simniceanu katona

Azért állott rá Simniceanu a szökésre, mert egyszer megpofozta az őrmester

Simniceanu előbb azt vallotta, hogy Coroiu rálőtt, de később beismerte, hogy öngyilkosságot kísérelt meg

Botosani, augusztus 19. (Az Uj Kelet tud.) Legutóbbi számunkban jelentettük, hogy a botosani csendőrség elfogta Mihai Simniceanu katonát, aki együtt szökött meg Coroiuval. Simniceanun sulyos állapotban vértócsában találta meg a blandesti erdőben, egy parasztleány, aki figyelmes lett az erdőből kiszűrődő emberi nyögésre. Ertesítette a legközelebbi őrszemet, aki jelentette az ügyet feletteseinek. Rövid idő múlva kiszállott a helyszínre

Bencu csendőrpáncsnok, Dibaja, a rendőrség bünyői osztályának főnöke, és Clopotel rendőrpáncsnok. Azonnal felismerték, hogy a sulyos állapotban lévő katona Mihai Simniceanunval azonos. Beszélgettek Simniceanun a botosani katonakórházba, ahol első kihallgatásakor előadta, hogy Coroiu rálőtt, de később beismerte, hogy ő maga lötte mellbe magát, mert reménytelennek látta a menekülést.

A golyó keresztülfurta a tüdejét olyan

8 éve fennálló Schwartz Menyhértné

orth. zsidó leánynevelő intézete — internátusában

Oradea, Str. Ep. Clorogariu 8, a beiratások folyamatosan vannak. Növendékei a zsidó leánygimnáziumon kívül az összes iskolákat látogathatják. Az internátus a város legszébb helyén, minden iskolához közel, parkos zárt udvarral rendelkezik. Benakó nyelv-, zene- és korrepetáló tanárnők! Állandó tanárnői és orvosi felügyelet! Mérsékelt díjak! Kitérő referenciák! Prospektus!

AZ ÚJ ZSIDÓ IRODALOM kimagasló könyvei

Lázár Lajos:

PALESZTINA

A szerző, mint egy nagy Palesztina-film rendezője került az épülő országba és annak lendületes konstruktív munkája a mai nagy destruktív idejében ihlette ennek a szép könyvnek megírására. 248 oldal, ebből 62 oldal kép, műnyomó papíron, művészi teljes vázlatokkal.

Ára: Lei 130

I. Opatovih:

MORDECHAJ AZ ERDEI ZSIDÓ

A cári elnyomatást szenvedő lengyel nép és az üldözött hasszideus, vallási válsággal küzdő zsidóság felszabadító harcának gyönyörű regénye. 320 oldal, finom papíron, művészi vázlatokkal.

Ára: Lei 130

Megrendelhető:

SLOVA S. A. DE COLPORTAJ
ORADEA,
vagy bármelyik könyvkereskedésben

szerecsélenül, hogy ha éltben marad is, sokáig nem fogja birni sulyosan megrongált tüdejével.

Vallomása során elmondotta meg Simniceanu, hogy nem Coroiu készítette elő a szökést, hanem a bandita egy alkalommal tanuja volt, amikor őt az őrmester megpofozta. Erre mondotta neki Coroiu, hogy szökjenek meg együtt, majd ő ad neki pénzt, hogy külföldre szökhessen.

Eleinte az volt a terve Coroiunak, hogy mind a hatvan rablót kiszöktetik. Ez azonban nagyon nehéz munka lett volna és éppen ezért letettek a tervről. Ezután Simniceanu szerzett egy vasdarabot, amivel felfeszítették Coroiu cellájának ajtaját, majd a városi parkon és a temetőn át a közeli kukoricásba menekültek.

Pénzüket nem volt, de „szerecsére” még az uton összetalálkoztak két kereskedővel, akiket kiraboltak. Mindössze 300 lejt tudtak zsákmányolni. Innen Simniceanu sógorához mentek, aki adott nekik pénzt, majd a drascani erdőben pihenték ki a szökés és rablás fáradalmait.

Coroiu egy adott pillanatban elhatározta, hogy utra kél. Nem mondotta meg, hogy hova megy, csak annyit közölt vele, hogy várjon rá néhány órát. Csak most tudta meg Simniceanu, hogy a bandita akkor a városba jött, és megadta magát. Ő pedig éltlen, szomjan várt rá két napig. Mikor látta, hogy Coroiu nem tér vissza és a szökés egyedül kockázatos volna, elhatározta magát az öngyilkosságra. Simniceanu megtörtén ismerte be az ágyánál ülő vizsgálóbírónak, hogy megbánta a szökést. Azért is akart meghalni, mert szögyelt volna felettesei és bajtársai szeme elé kerülni. Elmondotta, hogy csalódott a banditában. Azért állott rá, hogy megszökjék vele, mert azt hitte, hogy Coroiu végig kitart mellette. A börtönben mindig jószívűnek látta Coroiut. Amikor már készen állottak a szökésre, Coroiu átadta neki összes fegyveranyagát, hogy ossza szét a foglyok között. Neki azonban az ígért pénz helyett mindössze száz lejt adott.

Tegnap kihallgatta a vizsgálóbíró az egyik botosani bártulajdonost, akinek börtönében mulatott Coroiu a szökés éjszakáján. A bártulajdonos elmondotta, hogy azon az éjjelen megfordult nála, egy Coroiuhoz hasonló ember, de álmodni sem mert volna, hogy a hirhedt bandita tisztelte meg látogatásával.

Egyébként tovább folyik a nyomozás a szökés részleteinek kiderítésére, mert a bandita és a Simniceanu vallomása között éles ellentmondások vannak.

— A bledi kisanant-konferencia fogja megadni a választ Magyarország egyenrangúsági követelésére. Prágából jelentik: Több lap azt írja, hogy Magyarország egyenrangúsági követelésére a kisanant legközelebb Bledben tartandó konferenciája fogja megadni végérvényesen és legfelsőbb fokon a kisanant választ. A dunai egyezmény ügyében érdekeltek államok egyébként megkapták a tervezeteket s azokat most tanulmányozzák.

AUGUSZTUS 20.

tyén Dávid álma akker
enni.
Sebestyén Dávid valóban
halála évfordulóján ke-
en és büszke örömben
az emlékezés zászlóját
ga.

Dr Neufeld emlékbeszéde
óorvos, a Kórházegyesü-
tő beszédében emlékezett
z évben elhunyt vezet-
tevéiről, mindenekelőtt
ól, „aki élete virágjában,
a teljességében hunyt el,
nyék lesz, de egyben ha-
k számára”. Szentes Ká-
nyájunk jóságos Szentes
meg, „aki működésével
áros társadalmának sa-
ert, „az egyszerű zsidó
almas, névtelen munkás,
s kezének eredményéről
közölnék”. Simon Mór
adó barátja és támoga-
dó, „aki mindent má-
lpern Marcuné „minta-
idő nőknél, akik a mi
Denes Artur (Uioara)
az erdélyi zsidó közélet-
hogy a zsidó érzések
hanem tettekben kell
Pártos Adolfiné (Turda)
tet biztosítottak maguk-
zményeknél, amelyeket
ak Turdán halt meg dr
neje, aki Nagyszentmik-
oda. „Aldott volt élete.
Stern Lipót, a brassói
vezetője, hosszú időn át
társági tagja és lelkes
köztestület elnöke, a
olyan jótékonytársa,
a szenvedők mindenkor

fejezte be nagyhatáru
főtítkár, — hogy velük
rölk példát véve, mű-
továbbra is.
z főkéntor gyászéneké-

szerecsélenül, hogy ha éltben marad is,
sokáig nem fogja birni sulyosan megrongált tüdejével.

Vallomása során elmondotta meg Sim-
niceanu, hogy nem Coroiu készítette elő a
szökést, hanem a bandita egy alkalommal
tanuja volt, amikor őt az őrmester meg-
pofozta. Erre mondotta neki Coroiu, hogy
szökjenek meg együtt, majd ő ad neki
pénzt, hogy külföldre szökhessen.

Eleinte az volt a terve Coroiunak, hogy
mind a hatvan rablót kiszöktetik. Ez azon-
ban nagyon nehéz munka lett volna és
éppen ezért letettek a tervről. Ezután
Simniceanu szerzett egy vasdarabot, amivel
felfeszítették Coroiu cellájának ajtaját,
majd a városi parkon és a temetőn át a
közelbi kukoricásba menekültek.

Pénzüket nem volt, de „szerecsére” még
az uton összetalálkoztak két kereskedővel,
akiket kiraboltak. Mindössze 300 lejt tud-
tak zsákmányolni. Innen Simniceanu só-
gorához mentek, aki adott nekik pénzt,
majd a drascani erdőben pihenték ki a
szökés és rablás fáradalmait.

Coroiu egy adott pillanatban elhatároz-
ta, hogy utra kél. Nem mondotta meg,
hogy hova megy, csak annyit közölt vele,
hogy várjon rá néhány órát. Csak most
tudta meg Simniceanu, hogy a bandita
akkor a városba jött, és megadta magát.

Ő pedig éltlen, szomjan várt rá két napig.
Mikor látta, hogy Coroiu nem tér vissza
és a szökés egyedül kockázatos volna,
elhatározta magát az öngyilkosságra. Sim-
niceanu megtörtén ismerte be az ágyánál
ülő vizsgálóbírónak, hogy megbánta a szö-
kést. Azért is akart meghalni, mert szö-
gyelt volna felettesei és bajtársai szeme
elő kerülni. Elmondotta, hogy csalódott a
banditában. Azért állott rá, hogy megszö-
kjék vele, mert azt hitte, hogy Coroiu vé-
gig kitart mellette. A börtönben mindig
jószívűnek látta Coroiut. Amikor már ké-
szen állottak a szökésre, Coroiu átadta
neki összes fegyveranyagát, hogy ossza
szét a foglyok között. Neki azonban az
ígért pénz helyett mindössze száz lejt
adott.

Tegnap kihallgatta a vizsgálóbíró az
egyik botosani bártulajdonost, akinek bár-
tönében mulatott Coroiu a szökés éjszaká-
ján. A bártulajdonos elmondotta, hogy
azon az éjjelen megfordult nála, egy Co-
roiuhoz hasonló ember, de álmodni sem
merte volna, hogy a hirhedt bandita tisztel-
te meg látogatásával.

Egyébként tovább folyik a nyomozás a
szökés részleteinek kiderítésére, mert a
bandita és a Simniceanu vallomása között
éles ellentmondások vannak.

— A bledi kisanant-konferencia fogja
megadni a választ Magyarország egyenrangu-
sági követelésére. Prágából jelentik: Több
lap azt írja, hogy Magyarország egyenrangu-
sági követelésére a kisanant legközelebb
Bledben tartandó konferenciája fogja meg-
adni végérvényesen és legfelsőbb fokon a
kisanant választ. A dunai egyezmény ügyé-
ben érdekeltek államok egyébként megkapták
a tervezeteket s azokat most tanulmányozzák.

8 éve fennálló Schwartz Menyhértné
orth. zsidó leánynevelő intézete — internátusában

Oradea, Str. Ep. Clorogariu 8, a beiratások folyamatosan vannak. Növendékei a zsidó leánygimnáziumon kívül az összes iskolákat látogathatják. Az internátus a város legszébb helyén, minden iskolához közel, parkos zárt udvarral rendelkezik. Benakó nyelv-, zene- és korrepetáló tanárnők! Állandó tanárnői és orvosi felügyelet! Mérsékelt díjak! Kitérő referenciák! Prospektus!

A bledi kisanant-konferencia fogja megadni a választ Magyarország egyenrangúsági követelésére. Prágából jelentik: Több lap azt írja, hogy Magyarország egyenrangúsági követelésére a kisanant legközelebb Bledben tartandó konferenciája fogja megadni végérvényesen és legfelsőbb fokon a kisanant választ. A dunai egyezmény ügyében érdekeltek államok egyébként megkapták a tervezeteket s azokat most tanulmányozzák.

8 éve fennálló Schwartz Menyhértné
orth. zsidó leánynevelő intézete — internátusában

Oradea, Str. Ep. Clorogariu 8, a beiratások folyamatosan vannak. Növendékei a zsidó leánygimnáziumon kívül az összes iskolákat látogathatják. Az internátus a város legszébb helyén, minden iskolához közel, parkos zárt udvarral rendelkezik. Benakó nyelv-, zene- és korrepetáló tanárnők! Állandó tanárnői és orvosi felügyelet! Mérsékelt díjak! Kitérő referenciák! Prospektus!

szerecsélenül, hogy ha éltben marad is,
sokáig nem fogja birni sulyosan megrongált tüdejével.

SPORT

A döntőig jutott a Makkabi és NAC nemzetközi teniszversenye

Oradea, augusztus 19. (Az Uj Kelet tud.) A Makkabi és NAC közös rendezésű nemzetközi teniszverseny vasárnap a kora reggeli óráktól késő estig tartott. A versenyek több számban a döntőig értek. Egy számban, az ifjúsági férfieflyesben be is fejeződtek és azon Erős Géza Haggibbor megvédte bajnokságát. További eredmények:

Férfi egyes: Réti CFR Buc.—Benedek BTV 6:4, 6:0. Gábor U—Velvart NAC 6:1, 6:2. Poulieff TCR—Halmi 6:2, 5:7, 6:4. Botez TCR—Simon Haggibbor 6:0, 7:5. Gitta Gloria—Burger SzSE 6:4, 7:5. Pusztay TC—Erős Haggibbor 6:4, 6:3. Van Zeylen belga—Kaufmann NAC 6:4, 7:5.

Női egyes: Ternovicin SzSE—Barabassy TC 8:6, 6:0. Zizovits NAC—Roncey Doherty 6:4, 6:0.

Vasárnapi eredmények:
I. oszt. férfi egyes: Van Zylén—Pusztay TC 2:6, 6:4, 6:3. Caraluis—Réti w. o. Elődöntők: Van Zylén—Gitta 6:0, 6:0. Poulieff—Caraluis 6:2, 6:1.

I. oszt. női egyes: Elődöntők: Miss Ley—Liszka 5:7, 6:3, 6:4. Zizovits—Ternovicin 6:0, 6:0.

I. oszt. férfi páros: 1. Réti—Van Zylén 2. Wartenberg—Pusztay TC, 3. Botez—Poulieff. Döntő: 5:7, 6:0, 6:1. A kitűnő TC pár egyébként majdnem kiesett a Grünwald—Erős Makkabi Haggibbor pártól, amelynek meccsabdaja is volt és amelyet csak 6:2, 1:6, 9:7 arányban tudott legyűrni.

II. oszt. férfi egyes: Elődöntők: Grad U—Simon Haggibbor 6:3, 6:0, dr Farkas Stela—Benedek KAC 9:7, 6:3. Elődöntő dr Farkas—Erős 6:0, 6:4.

II. oszt. női egyesben döntőbe jutott Bereczky NAC és Ternovicin U, 3. Salmen HTV és Baatzné TC.

II. oszt. férfi párosban eddig elődöntőben vannak a dr Farkas—Farkas és Erős—Grünwald párok.

II. oszt. vegyes párosban elődöntőbe jutottak a Benedek—Platthy KAC, Ovici—Urzica Mures, Grad—Ternovicin U és dr Grosz—Gerlőczy NAC párok.

Ifjúsági férfi egyes: 1. Erős Géza Haggibbor, 2. Benedek BTV, 3. Moys (Sighet) és Epstein Makkabi. A két óras döntő eredménye: 6:8, 12:10, 6:4.

Ifj. női egyesben döntőbe jutott Bereczky NAC és Gerlőczy NAC, 3. Epstein Makkabi és Petrutiu.

A bécsi Austria legyőzte az Unirea Tricolorot és a Venust

Bucuresti, augusztus 19. A bécsi Austria labdarúgócsapata szombaton játszott első mérkőzését az Unirea Tricolor ellen, amelyet hateres néző előtt 2:1 (0:0) arányban legyőzött. A gólokat Jerusalem és Virl, illetve Radulescu lőtték.

Az Austria vasárnap a Venus ellen mérkőzött. A mérkőzésre, amely igen jó sportot eredményezett, tizenkétezer néző volt kíváncsi. Az Austria remek játék után 7:2 (4:1) arányban győzött a Venus ellen. A gólokat Stroh (2), Molzer, Schilling és Adamek (2), illetve Sepi és Petea lőtték.

Cluj. KAC—Sparta Medias 2:1 (1:0). Barátságos mérkőzés, amelyen a KAC megérdemelten győzött a jóképességű vidéki együttes ellen. Bíró Rusu G.

Admira—Timisoara válogatott 7:2 (3:0). Timisoara, augusztus 19. A bécsi Admira együttese vasárnap újra Timisoara vendége volt, ahol második barátságos mérkőzését játszotta. Ellenfele a Ripensia és TAC játékosait nélkülöző Timisoara válogatottja volt. A Timisoarai válogatott gerincét a Kinizsi, TME és ILSA játékosai alkották. A mérkőzést az Admira nyerte 7:2 (3:0) arányban. A gólokat Vogl II (3), Hahnemann (2), Vogl I és Durspeck, illetve Bajusz (2) lőtték.

Universitatea—IAR 2:2 (1:0). Brasovból jelentik: Az Universitatea együttese vasárnap az IAR csapatával játszott. 1:0-ás félidő után a mérkőzés 2:2 arányban döntetlenül végződött. A gólokat Szaniszló és Ploesteanu, illetve Szilárd és Szederjesi lőtték.

Kikapott a NAC Targumuresen. Tudósítónk jelenti: Az oradeai NAC tartalékos labdarúgócsapata szombaton az MTE-vel játszott. Eredmény 3:3 (1:1). Vasárnap a NAC az MSE-vel játszott, amelytől nagy meglepetésre 4:2 (3:2) arányban vereséget szenvedett.

Satumare. FC Rusny—Olimpia 3:0 (2:0). Nemzetközi.

Arad. TAC—Gloria 3:3 (3:0).

Balamare. Universitatea—Phönix 5:2 (2:1). Vízipólmérkőzés, amelynek eredménye, tekintettel a Phönix képességeire, hízgelő az egyetemi csapat vízipólgárdájára.

Timisoara. ILSA—CFR Simeria 4:1 (2:0). UDR—Fratelia 6:4 (2:3).

Elpis—Romania 8:2 (1:0). Constantából jelentik: A cluji Romania labdarúgócsapata szombaton az Elpissel mérkőzött, amelytől 3:2 (1:0) arányban vereséget szenvedett. A Romania fáradt együttes benyomását keltette. A gólokat Nagy, Zalini és 11-esből Bíró, illetve a Romania részéről Lazar és

Pop I lőtték. Vasárnap a Victoriával játszott a Romania és ismét kikapott 3:2 (1:1) arányban.

A Haggibbor vívók tréningjének megkezdéséről egyik déli lapban megjelent hír téves és nem az egyesület vivőszakosztályának vezetőségétől származik. A Haggibbor vívók tréningjüket csak szeptember hónap fogják megkezdni.

Külföldi eredmények
Bécs. Hungária—Rapid 4:4 (2:3). A Hungária volt a jobb, az osztrák bajnok ellen elért elődöntelen azonban így is hízelgő a budapesti csapatra.

Nyiregyháza. Ferenováros—Nyiregyháza válogatott 5:2 (3:1).

München. Németország—Finnország 6:0 (3:0).

Luxemburg. Németország B)—Luxemburg válogatott 1:0.

Várna, Tichea—ACFR (Brasov) 3:2 (3:1). Nemzetközi.

Befejeződött a főiskolás világbajnokság

Budapest, augusztus 19. A tiz napja tartó főiskolás világbajnokság versenyei tegnap ünnepélyes keretek között befejezést nyertek. Az utolsó eredmények:

200 m: 1. Sir magyar 21.6 mp, 2. Holmes angol 21.8, 3. Suzoki japán 21.9.

Pentaton: 1. Stöck német 3669 pont (távolugrás 750 cm, gerely 66.66 cm, 200 m 23.5, diszkosz 45.08 cm, 1500 m 5 perc 24 mp.), 2. Rokalszky lengyel 3417 pont, 3. Müller német 3332 ponttal.

400 m gát: 1. Kovács magyar 53.2, 2. Wegner német 53.5, 3. Notroek német 55.7.

5000 m: 1. Ward angol 15 perc 22.6 mp, 2. Tanaka japán 15:24.4, 3. Csapari magyar 15:26.0 mp.

Rudigrás: 1. Nisida japán 43 cm, 2. Ohio japán 410, 3. Hartmann német 400 cm.

Távolugrás női: 1. Walasiewicz lengyel 593 cm, 2. Körstler német 564, 3. Mauermayer német 564 cm.

Egyéni kard: A három magyar induló Rajczy, Gerevich és Berczelly 6-6 győzelemmel holtversenyben végzett s az idegenek csak utánuk következtek. A holtversenyben Rajczy Gerevichet és Berczellyt is legyőzte, Gerevich Berczellyt verte, ugyanígy a végeredmény a következő: 1. Rajczy magyar, 2. Gerevich magyar, 3. Berczelly magyar, 4. Hettner német, 4. győz., 5. Magyar cseh 3 győz., 6. Eva cseh 2 győz., 7. Schwitzer osztrák 2 győz., 8. Besche svéd 1 győzelemmel.

Futballban Magyarország csapata 2:1 (0:0) arányban győzött Németország ellen és ezzel megszerezte az első helyet. A helyezési sorrend: 1. Magyarország 6 pont, 2. Németország 3 pont, 3. Anglia 3 pont, 4. Lettország 0 pont.

Teniszben a fériegyest Henkel német nyerte, aki a döntőben Gabrovitz magyart 3:6, 10:8, 7:5, 6:1 arányban győzte le.

Kosárlabdában a női csapatbajnokságot Lengyelország nyerte. Második Lettország, harmadik Magyarország.

80 m női gát: 1. Wittheland angol 12.6 mp, 2. Deme német 12.9 mp, 3. Vértessy magyar 13 mp.

4x100 m: 1. Magyarország (Nagy, Minai, Kovács, Sir) 41.6 mp, 2. Németország 42.1 mp, 3. Anglia 42.5 mp.

4x100 m-es női staféta: 1. Németország 50 mp, 2. Anglia, 3. Lengyelország.

Gerelydobás: 1. Stöck német 67.80 m, 2. Lokarivsky lengyel 65.21 m, 3. Sule eszt 64.96 m.

Súlydobás: 1. Viding eszt 15.38 m, 2. Horváth magyar 14.55 m, 3. Stöck német 14.44 m.

4x100 m: 1. Franciaország 3 p. 17.4 mp, 2. Németország 3 p. 17.6 mp, 3. Magyarország 3 p. 22.4 mp.

400 m-es női sifutás: 1. Walasiewicz lengyel 57.6 mp, 2. Saviderska lengyel 62 mp, 3. Erling német 62 mp.

Magasugrás: 1. Ashakume japán 194 cm, 2. Weinkötz német 194 cm, 3. Tanoka japán 194 cm.

800 m: 1. Stothart angol 1 p. 56 mp, 2. Pochat német 1 p. 56.6 mp, 3. Faure francia 1 p. 56.6 mp.

Rugby-ben a világbajnokságot Franciaország nyerte, amelynek csapata harmadik döntő mérkőzésen 18:0 (3:0) arányban győzte le Németországot. (Ebben a sportágban ismeretlenek csak Franciaország és Németország indultak.)

A versenyek befejezése után ünnepélyes elvonulás volt, amelyen a világbajnokságon résztvevő összes sportolók és kísérőik résztvettek.

A nemzetek pontversenyét Magyarország nyerte 481 ponttal, 2. Németország 465 pont, 3. Anglia 146 pont, 4. Csehszlovákia 102 pont, 5. Franciaország 101 pont, 6. Japán 88 pont, 7. Lengyelország 84 pont, 8. Ausztria 66 pont, 9. Lettország 49 pont, 10. Belgium 24 pont, 11. Finnország 19 pont, 12. Észtország 13 pont, 13. Írország 8 p, 14-15. Egyiptom és Dánia 7-7 pont, 16. Újzéländ 6 pont, 17. Spanyolország 2 pont.

KÖZGAZDASÁG

Oroszország textil- és fonal-árukkal jelenik meg először a román piacon

A pénzügyminisztériumban élénk ütemben folynak az előkészítő munkálatok a román-orosz kereskedelmi kapcsolatok felvétele és kiépítése érdekében. A két ország közötti külkereskedelmi összeköttetés helyreállítása azonban nehezebben megy, mint más országok között, hiszen az orosz gazdasági élet más jellegű, mint a magángazdasági rendszer alapján felépített országoké. Figyelembe kell vennünk azt, hogy a Románia és a Szovjetek között megkötött vasuti tarifa-konvenció nem elégséges a kereskedelmi kapcsolatok felvételére, amint hogy e célnak megfelelő hajózási megállapodásunk sincs az orosz szovjetekkel. Bucuresti hivatalos körökben azonban az a meggyőződés uralkodik, hogy a két ország gazdasági kapcsolatai igen rövid időn belül kiépíthetők lesznek. Ennek az előjele, hogy a leningrádi állami textil- és fonaltrósz, hivatalos nevén Leningradsky Gosudarstvennyi Nikotschnyi Trust U. R. S. S., a bucaresti ipakamaránál bejegyeztetni kérte textil- és fonalkészítményeinek védjegyét. Hasonlóképpen most szerzünk értesülést arról, hogy a chisinaui kereskedelmi kamarához megérkeztek az első orosz árúajánlatok, úgy mint különböző vegyi termékekre vonatkozólag, sőt e cikkekben már eladások is történtek román cégek számára.

GAZDASÁGI TANÁCSADÓ

M. K. Legnagyobb sajnálatunkra, kérségek nem tehetünk eleget, mivel sem az illető urat nem ismerjük, sem pedig elvi okoknál fogva közvetlen intervenciót ilyenemű eseteknél nem vállalhatunk. Másrészt, véleményünk szerint, Ön nem fogja tudni elkerülni azt, hogy valamelyik ügyvéd tanácsát és közreműködését ne kelljen igénybe vennie. Ez esetben esetleges elhelyezkedését sem fogja az ügy jövőbeni alakulása megzavarni, hiszen ügyvédje teljesen pótolni fogja az Ön jelenlétének hiányát. Reméljük, hogy más alkalommal és egyéb ügyekben ismét rendelkezésére állhatunk.

Psichotechnikai intézetet állítanak fel a cluji egyetemen. A kormány a bucaresti egyetemen már korábban felállított psichotechnikai intézet mellé egy másik hasonló intézet felállítását határozta el. Ez a terv olyképpen nyer megvalósítást, hogy a cluji psichotechnikai szekciót önálló intézettel alakítják át és a cluji egyetem mellett helyezik el. Az intézet pályaválasztásoknál, az ipari és tanoncmunka megszervezésénél és az ipari balesetek elhárításánál fog tanácsadó szervként működni.

A cukor fogyasztási illetékének kérdéséről több közlemény jelent meg az utóbbi időben a román sajtóban, amikről legutóbb az Uj Kelet is beszámolt. E közleményekben is kifejezésre jutott a pénzügyi kormányzat az az aggodalma, hogy a cukor fogyasztási adójából származó állami bevétel az idei év folyamán erősen visszaesett, ami a cukorfogyasztás csökkenésének a jele. Egyes bucaresti lapok ebből a körülményből a cukor fogyasztási illetékének csökkentésére, ezáltal a cukor eladási árának redukciójára számítottak. Újabb jelentések szerint a pénzügyminisztérium egyáltalában nem gondol a cukor fogyasztási adójának leszállítására és a cukorgyárak meg lesznek elégedve, ha a kormány nem emeli fel a cukor jelenlegi fogyasztási illetékét.

Szeptember 6-ig kiosztják a harmadik évnegyedre szóló importengedélyeket. Bucuresti jelentés szerint a külkereskedelmet szabályozó hivatalban szorgos munka folyik a harmadik évnegyed behozatali engedélyeinek szétosztására. A szakminiszter intézkedett, hogy az összes engedélyeket szeptember 6-ig osszák ki az importőrök között.

Újból visszaállítják a közepalmok kategóriáját. Bucuresti jelentés szerint a pénzügyminisztérium elhatározta, hogy a felállított két malomkategórián: műmalmok és parasztmalmok, ismét felállítja a közepalmok kategóriáját, azon malmok részére, amelyek sem az első, sem a második csoportba nem sorozhatók. Ezek a malmok évi pauszában megállapítandó illetéknek lesznek alávetve, kapacitásukhoz arányitva.

Ellentétben a konverziós törvény bírósági alkalmazása körül. Az új konverziós törvény teljesen zavaros helyzetet teremt oly konverzióra jogosult ingatlanulajdonosok esetében, kiknek ingatlanára az új konverziós törvény életbejöttével előtérbe került. Ily esetben az adós dacára annak, hogy konverziós jogosultságához kétség nem férhet, végrehajtást szenved, mert nincs fórum, mely a végrehajtást megakadályozná. A cluji járásbíró, mint perbíró, mely az ingatlanvégrehajtást annak idején elrendelte, azon állásponton helyezkedik, hogy a végrehajtást elrendelő végzésével a dosszié lezárta és nem tartja magát illetékesnek az adós konverziós jogosultságának megállapítására. —A telekkönyvi hatóság álláspontja szerint szintén nem jogosult a konverziós jogosultság ügyében dönteni, mert mint megkeresett hatóság, csak executiv jogköre van. Az adós viszont a konverziós jogosultságának megállapítására megállapítási keresetet nem indíthat, mert ehhez csak a hitelezőnek van joga a konv. törvény szerint. Felsőbírósgokra vár az a feladat, hogy ebben a kérdésben joggyakorlatot állapítsanak meg.

AFRO
ORJETA

Egyeszeri közzététel egy más 2 lej. vasanyagot tartalmazó 4 lej. Leghíresebb apróbrutátok 70 lej. Álláskeresőknek 80 számlák kedvezményes apróbrutátok díja előre fizetendő. Jelölés közzététel csak egy továbbiunk, ha portobélpap mellékeve van.

Házasságokat biztos eredményel követő szüléskörü összeköttetéssel rendelkező „Mirea” iroda, Cluj, Regele Ferdinand 116.

Szörmebundák készítését, átalakítását és forditását olcsón vállalja Bixenspanner szörmeháza, Reg. Ferdinand 3., emeleten. Szörmek nagy választékban. Bécsi modellek. Gyári árak.

Palesztinába készülőknek angol leckekei adok gyors és alapos módszerrel, ugyszintán román nyelvre oktatók jutányosan H. Leonid tanárjelölt, Cluj, str. N. Jorga 3., föld. emelet 14.

Diáklány 12 éves korig uri családnál koszt és teljes ellátást kaphat. Cim a kiadóban.

Egy esetleg kettő felsőbb iskolai urilány teljes ellátásra felvesz zsidó uri család. Str. Goga Octavian No. 7, I. em. 7. ajtó. (Reg. Maria liceum mellett) Státuspalota.)

A tíhetai nyaraló vétődnője iskolás gyermekeket koszt, ellátásra felvesz. Érdeklődni Fränkel, str. Baritiu 16.

Iskolás tanulók teljes ellátást kaphatnak uri családnál. Neumann, Str. Abatele Zavoral 2/b.

Zsidó család diákokat teljes ellátásra jutányosan elvállal. Gábel tanár, Str. Gen. Berthelot 6.

Küleszőnők, betársulnők 100—200,000 lej közpénztőkével rentabilis üzletbe, vállalatba. Megkeresések „100%-os fedezet” jellegre kiadoba.

Perfekt román-német-magyar gyors-gépi író, levelező, 10 éves gyakorlattal állást változtatna. Jellege: „Esetleg fél nap” kiadoba.

Lakótársnőt keresek kellemes központi fűrdőszobás lakáshoz. Cim a kiadóban.

Csinos, diplomás gyógyszerész vagy orvosnőt libera practicaival, házasság céljából megelőző megismerési óhaját gyógyszerértárlajdonos. Választ „Ideális házasság” jellegre kiadoba.

Veszek olasz vöröskereszt sorsjegyeket, török sorsjegyeket, háború előtti vasuti kőtvényeket. Ügyemőkök díjazatnak. Ajánlatok „Cosmos” jellegre Rudolf Mosse S. A. Timisoara I. kértnek.

Kiadó földszinti napos, diszkrétbejárattal szoba, előszoba és fűrdőszoba, orvosi rendelőnek, vagy irodának kiválóan alkalmas. Saguna 20.

Téliszalmit utazásokhoz, valamint kiváló minőségű friss felvágottak minden időben. „Pardess” ארץ-ארץ bogdában, Piața Mihai Viteazul No 1. Vizsonteladónak kedvezmény.

Modern regényeket minden elfogadható áron kiadusit Menyász, Str. Jorga 3.

Bécsb

Istentisztelet

Sokemeletes lakó palotájának két uccába nyíló parti tér harmadik háromszáz irodalíftjei ehhez képeznek. A néphumoriság vagyis Miatyánk a lebegő kalickák cumspectusos teledik — „Uram fele rozoga alkápségét.

Szinte vég nélkül guságát a temérősega enyhíti. És eltikkadt vándorainak frissítőka néhéz-szahara enyhülésre. A térsereg és klientélt, hogy ime alakult ki melle.

Itt, ebben a fenek egyik érdek nista Szervezet (bachadása) kong az „alapító” kon rizi ideiglenes.

Meghívatást kapta elegáns levelet. A mann ur invitál kollegialis üdvözciára, mellyel pé Még sem mentem zúsnál, ha minyre tartom az egy leg étel-ital ment amelybe hívtak, tam el.

Ez az iroda s elegáns, mint a r tott. Az előszob den: butormentes rit-ott megoldóba A szolga, aki gon reprezentatív kül vilben van szegé ebédel egy dara szoba, ahova a szintén nem kép ségekkel. Össze egy agg szekrény állingál benne.

A sajtófőnök sággal fogad, m táplált ur. A k lok, nem ó válas rényű, lobogó s Haller a neve, nisták folyóiratá szerkesztője. Jó fanatikus Jaboti

Először a res szervezetből tör Uj Cionista Sz harcot és rendőjät követi: Zsidó mindkét partján békekonferencia lentése: Paleszt zsidó, mint am lenvetésenre,

elvitathatatlansohsem volt híhanem csak a dolása, így felel terébe kell szorlal szemben. Ez zsidóállam meg gondolatát csak szeriúségk veté pedig a világer magasztosítani.

A zsidó államtályharc elítéléságunkn itéli ezet, hogy minő ugynevezett Hé követeli, hogy ltegyen mellettü.

A kongressz tudom meg: Al

Bécsben revizionista kongresszus készül

Istentisztelettel kezdik, legionárius ünnepséggel folytatják és a Herzl sírjához zárandokolnak

— Az Uj Kelet bécsi munkatársától —

Sokemeletes bécsi bérház a Postatakarék palotájának közelében. Hatalmas tömb két uccába nyílik és ráadásul egy dunaparti tér harmóniáját is megbontja. Nagy háromszáz iroda vert benne fészket. A liftjei ehhez képest örökmozgásban vannak. A néphumor „parter noster”-nek, vagyis Miatyánknak keresztelte el ezeket a lebegő kalickákat. Joggal. Mert, aki circumspectus természet, bizony nekifohász kodik — „Uram segíts!” — amikor az efféle rozoga alkalmatlóságra bizza a testi épességét.

Szinte végnélküli folyósóinak egyhangúságát a temérdek cégtábla tarka-barkasága enyhíti. Es a hosszas keresgélésben eltikkadt vándor a lépcsőháza kiszögellésének frissítőket árusító boltjaiban — a bérház-szahara óázisai ezek — találhat enyhülésre. A tengernyi iroda hivatalnokserege és klienturája annyi fogyasztót jelent, hogy ime külön kereskedő osztály alakult ki mellette.

Itt, ebben a fura bérházban, mely Bécsnek egyik érdekessége, székel az Uj Cionista Szervezet (Hisztadruth hacionith bachadasa) kongresszusi irodája. Az első, az „alapító” kongresszust készíti elő a párizsi ideiglenes vezetőség megbízásából. Meghívást kaptam tőle. Finom papirusu, elegáns levelet. A sajtófőnök, Z. H. Wachsmann ur invitál benne illő tisztelettel és kollegiális üdvözléssel egy sajtókonferenciára, mellyel persze büffe is jár együtt. Még sem mentem el. Egy kollektív diskurzusnál, ha mingyárt büffe is izesíti, többre tartom az egyéni beszélgetést, ha esetleg étel-ital mentes is. A kávéház helyett, amelybe hívtak, az irodájukba látogattam el.

Ez az iroda sokkal, de sokkal kevésbé elegáns, mint a meghívó, amelyet kibocsátott. Az előszobája egyszerűen és röviden: butormentes. Csak a megviselt, fakó, itt-ott megtoldott-foldott tapéta „disziti”. A szoba, aki gondjaiba vesz, távolról sem reprezentatív külsejű ajtónálló. Kopott cíviliben van szegényfeje és éppen hidedget ebédél egy darab papirosról. A fogadó szoba, ahova a bejelentés után bejutok, szintén nem kápráztat el imponáló külsőségekkel. Össze-vissza két ócska íróasztal, egy agg szekrény és néhány rozoga szék állingál benne.

A sajtófőnök ur, aki mérsékelt nyájas-sággal fogad, megnyugtató külsejű, jól-táplált ur. A kérdéseimre, amikkel előllok, nem ő válaszol, hanem egy lobogó sörényű, lobogó szemű fiatalember. Paul Haller a neve, német zsidó és a revizionisták folyóiratának, a „Tel Hay”-nak főszerkesztője. Jóeszi, jósvádájú kartárs és fanatikus Jabotinsky-rajongó.

Először a revizionistáknak a cionista szervezetből történt kilépéséről beszél. Az Uj Cionista Szervezet elítéli az osztályharcot és rendületlenül a Herzl programját követi: Zsidó államot akar a Jordán mindkét partján. Jelszava Weizmannnak a békekonferencia előtt tett egykori kijelentése: Palesztina olyan mértékben legyen zsidó, mint amilyen angol Anglia. Az ellenvetésemre, hogy az osztályellentétek elvitathatatlanok és hogy a zsidó állam sohasem volt hivatalos cionista program, hanem csak a magánember Herzl elgondolása, így felel: Az osztályellentétek hátterébe kell szoruljanak a közös nagy céllal szemben. Ez: a golusz likvidálása és a zsidóállam megteremtése. A zsidó otthon gondolatát csak pillanatnyi taktikai cél-szerűségek vetették felszínre, a taktikák pedig a világot sem szabad programmá magasztosítani.

A zsidó államiság követelését és az osztályharc elítélését olyan kardinális fontosságúnak itéli egyébként ez az új szervezet, hogy mindenkitől, aki a sékelet, az ugynevezett Herzl-sékelt megváltja, megköveteli, hogy külön írásos nyilatkozatban tegyen mellettük hitet.

A kongresszus előkészületeiről ezeket tudom meg: Alapító kongresszus a neve és

szepetember 7-től 12-ig fog a bécsi Musikvereinshausban ülésezni. Amint illik külön postája, táviró és telefonállomása, no meg trafikja lesz és az idegenforgalomért lelkesedő osztrák hatóság személyesen fogja üdvözölni. Ez az egyházi megnyitó melynek színhelye a bécsi zsidóság ősi seitenstetengassei központi zsinagógája lesz, szintén kidomborítja a többi más mellett, hogy az új szervezet a konzervatív elemeket igyekszik a táborába gyűjteni.

Ha majd Hitler fog diktálni Bécsben...

Bécs, augusztus 19. A „Der Tag” című bécsi napilap érdekes részleteket közöl egy titkos okmányból, amelyet a hitleristák készítettek arra az időre — ha majd Hitler lesz az ur Ausztriában.

A hitlerista programtervezet szerint Bécs város birodalmi német kormányzást kap, az osztrák minisztériumokat megszüntetik és Bécsben csak fiókjai lesznek

a birodalmi minisztériumoknak. Eltávolítják Ausztria összes polgármestereit, akiknek helyébe a Führer bizalmi emberei kerülnek. Az osztrák főtiszteket németekkel cserélik ki. Két évvel az Anschluss után tartják majd meg Ausztriában az első választásokat egy speciális választási rendszer alapján.

Tiencsin, a nyugalomba vonult kínai banditák Mekkája

Ahol villanyáramos drótokkal behálózott falak veszik körül az egykor hirhedt banditák villáit

Tiencsin, augusztus 19. Amióta a kínai banditák elraboltak egy német és egy angol újságíró, az egész világsajtó ismét napokon át cikkezni kezdett a legendás kínai banditavilágról. Ugyanakkor irnak arról is, hogy kínai partokon banditák megtámadtak egy utasszállító gőzöst és az utasokat természetesen kirabolták. A hatóságok tájékoznak a dühtől, míg a banditák vezetői megállapítják, hogy az utóbbi időben nagyon jól megy az „üzlet”. Az

emberrablások és az áldozatokért kapott váltságdíjak még elegendők arra, hogy egész sereg ember meggazdagodjék belőle.

A hatóságok remélik, hogy egyszer csak beüt a szerencsétlenség a banditavilágba. Letartóztatnak majd egy-két tucat rablót és ha az elfogatásukra küldött expedíció golyói nem teszik meg hatásukat, akkor a hóhér fogja kimondani az utolsó szót. A bűnösök olyan sztoikus nyugalom-

radéktalanul Jabotinsky mögé sorakoztassa fel a zsidóság polgári elemeit.

Kelet-Európában szerinte már most is mindenütt a revizionizmus vezet, a hangulat fölöttébb lelkes ebben a táborban, sőt egyes rétegekben egyenesen messiási!

Nem vitatkozom vele. De egy kényes kérdést mégis megkockáztatok: Milyennek képzeled az új szervezet viszonyát az epitheton nélküli cionista szervezethez? Megleppő feleletet kapok: Remélem, hogy barátságos viszony alakul ki közöttünk. Hiszen sok részletkérdésben egy a felfogásunk. Vannak utdarabok, amelyekon kar-karban haladhatunk. A zsidó állam pártja, tehát a legitim cionistaszervezet azonban egyedül mi vagyunk. Ezt nem szűnünk meg hangsúlyozni.

E békülékeny kijelentés után kissé bizakodóbb hangulatban hagyom el egy pater noster segítségével az irodák házáat.

(g. s.)

mal fogják elviselni sorsukat, amilyen nyugalom csak a keleti embert jellemzi.

Ugyanakkor pedig, amikor néhány kínai banditát megrövidítenek egy fejjel, Tiencsin gyanus negyede meggyarapodik majd. Tiencsin idegen negyedének egyik csendes uccájában felépül majd egy ház, amelyet tulajdonosa vár módjára fog bebiztosítani. A házat magas fal veszi majd körül, ezenkívül pedig villanyáramos drótsövénnyel fogja megakadályozni, hogy bárki is bemehessen az erődítménybe. Vérébek és használatra kész gépfegyverek riasztják majd el még ezen felül a hivatalos vendégeket. A hatóságok tudni fogják, hogy ki rejtőzik mindezek mögött: kínai emigráns, volt banditavezér, emberrabló, aki nyugalomba vonult.

Hogy miért éppen az európai negyedet keresik fel a rablók? Egyszerű a magyarázat. A kínai hatóságoknak semmi hatalmuk nincs ezen a területen. Katonaszökevények és forradalmárok, hazaárulók, politikai menekültek és rablóbanda vezetők, akiket in contumaciam halálra ítélték, véde érzik magukat minden üldözéstől. Ezek a banditák testőreiken kívül magukkal hozzák sokszor egész háremüket is.

Kik azok, akik jószántukból száműzik magukat Tiencsin európai negyedébe? Ime például Suntsiungfang, a Fukien és Chan-tung között elterülő tartományok volt kényura. Egy „kis” ok miatt kénytelen volt elhagyni állását és Tiencsin angol negyedébe költözött. Egyuttal magával vitte a rábizott közkinccseket, ami különben nem ritka eset. Itt aztán megvalósíthatja álmait és további életét a buddhizmusnak szentelheti.

Huzunfeng magasrangu állami hivatalnok egy napon meglepett a hivatalos pénzekkel, de magával vitt husz fiatal szép leányt is, akikkel együtt Tiencsin európai negyedében telepedett meg. Várszerű kastélyát drótsövénnyel vette körül, amint a rossz nyelvek mondták így őzri husz szép barátnőjét.

Tiencsin legutáltabb kínai menekültje kétségtelenül Jociusing. Honfitársai elnevezték „Kina legnagyobb árulójának”. Valamikor nagyon fontos szerepet játszott és azt is suttogták róla, hogy kémkedett a japánoknak. Kalandos uton sikerült kiszabadulni az igazságszolgáltatás kezéből, ugyanakkor magával vitte a hivatalos pénzeket, ami egyesek szerint csillagászati számokon mozog.

Regénybe illő élet folyik Tiencsin európai negyedének csendes házaiban. Lakóinak vagyonához millió és millió ember könnye és vére tapad. De a banditák vezetői megtesznek mindent, hogy hasonló „semmisségekért” ne zavarják őket idillikus nyugalomukban...

— Utban vannak Newyork felé Willey Post és Will Rogers hamvai. Vancouverből jelentik: A Brasovon által vezetett repülőgép, amely Willey Post és Will Rogers földi maradványait szállítja, odaérkezett, majd a reggel továbbutazott Seattle felé.

— Autóbaleset érte az osztrák hazafias front főtitkárát. Bécsből jelentik: Adam ezredes, a hazafias front főtitkárát tegnapi Bécs egyik külvárosában autószerencsétlenség érte. Az ezredes arcán szerzett könnyebb természetű sérülést.

Augusztus 24-én, szombat este kezdi meg Sigheten erdélyi turnéját

a SIEGLER igazgató vezetése alatt álló

cernauti jiddis operett-társulat

Színe körül:

MAZELTOV
מזל-טוב

Néger lány
נענער-מיידל

SEVILLEA PASTOR,
a hírneves szubrett, aki legutóbb Cernautiban aratott nap-nap után forró sikereket.

Cerifikát nélkül Paleszlinába
אן א צערטיפיקאט קיין ארץ-ישראל

Az együttes főerőssége

Erna Siegler,
akinek művészi játéka az előadásokat a világvárosi színpad nivójára emeli.

Saját diszlet! Balett!

...rziós törvény bírósági
...zetet teremt oly konver-
...antulajdonosok esetében,
...z új konverziós törvény
...végrehajtást kérték. Ny
...ra annak, hogy konver-
...késég nem férhet,
...mert nincs fórum, mely
...kadályozná. A cluji já-
...bíró, mely az ingat-
...k idején elrendelte, azon-
...ak, hogy a végrehajtást
...a dossziát lezárta és
...tetésknek az adós kon-
...ának megállapítására.
...óság álláspontja szerin-
...a konverziós jogosult-
...mert mint megkeresett
...atív jogkörre van. Az
...verziós jogosultságának
...állapítási keresetet nem
...csak a hitelezőnek van
...szerint. Felsőbírósgok-
...hogy ebben a kérdésben
...szanak meg.

...gy más 2 leg, vasnap
...soba apróhirdetés 20 leg
...számlák kedvezmény
...előre fizetésű. Jelszó
...ábitunk, ha portobizony
...kele van.

...os eredménnyel követhet
...tetéssel rendelkező „M.
...gele Ferdinánd 118.

...szítését, átalakítását és
...alja Büxenspanner ször-
...and 3., emeleten. Szörmék
...Bécsi modellek. Gyár.

...ülőknek angol leckéket
...os módszerrel, ugyszint
...atok jutányosan H. Leo-
...j, str. N. Jorga 3., 14.

...korig uri családnál kom-
...kaphat. Cim a kiadóban

...5 felsőbb iskolai urilány
...sz zsidó uri család. Str.
...7, I. em. 7. ajtó. (Reg-
...etti Státuspalota.)

...vezetőnője iskolás gyer-
...ásra felvesz. Érdeklődni
...u 16.

...teljes ellátást kaphatnak
...ann, Str. Abatele Zavord

...kat teljes ellátásra jutá-
...tanár, Str. Gen. Berthe

...arsulnek 100-200,000 lej
...abilis üzletbe, vállalatba
...os fedezet” jellegre ki-

...net-magyar gyors-gép-
...s gyakorlati állást vá-
...setleg fél nap” kiadoba

...sek kellemes központ
...hoz. Cim a kiadóban.

...gyógyszerész vagy orvos-
...házasság céljából mi-
...hajt gyógyszerártulaj-
...is házasság” jellegre

...sikerest sorsjegyeket
...táboru előtti vasuti köt-
...k díjaztatnak. Ajánlatok
...dolf Mosse S. A. Tim-

...epos, diszkrétbejáraru
...rdőszoba, orvosi rendel-
...nivalóan alkalmas. Sag-

...okhoz, valamint kíváló
...ágotnak minden időben
...bodegában, Piața Mi-
...szinteladónak kedves-

...minden elfogadható áro-
...Jorga 3.

Istenkeresők a kárpátok alatt

A MÁRAMAROSI CHASZIDIZMUS REGÉNYE

IRTA: SCHÖN DEZSŐ (52)

A legérzékenyebben sújtotta a belzi rebe magatartása. A belzi rebe, aki násza volt Reb Burechl Wizsni-
tzernek, nem átalotta leírni azt, hogy: „a sakterek
csak hagyják abba a vágatást s ha azzal érvelnek, hogy
nem hagyják el posztjukat, mert ez ellenkezik vezérük,
a wizensitzi rebbe akaratával és érdekeivel, — ne legye-
nek erre tekintettel. Csak hagyjanak fel a vágatással és
én magamra vállalom kedves nászom, a wizensitzi rebe
(isten tartsa meg soká) kibékítését s biztos vagyok
benne, hogy ebben neki csak öröme fog telni.”

Igaz, a belzi rebe később lelkiismeretfurdalást é-
zett és szeretne volna hibáját jóvátenni. A belzi rebe
fia vőül vette Reb Burechl fiát és a belzi rebe arra szá-
mitott, hogy ezen az ünnepélyen sikerülni fog kibékül-
nie a wizensitzi rebével. Már jóval az esküvő előtt na-
gyon szívélyesen fogadta a wizensitzi rebe legidősebb
fiát, nem engedte el maga mellől egyetlen pillanatra
sem, számított arra, hogy a wizensitzi rebe fia egyen-
getni fogja a kibékülés útját. Az esküvő után a belzi
rebe ünnepi ebédet rendezett a wizensitzi rebe tiszteleté-
re, Reb Burechl nem utasította el a meghívást, nem
akarta nászát szegyenbe hozni, de az ebéd idején a jai
némák maradtak, egyetlen hang sem jött ki a szájá-
ból. Reb Burechl nem ismerte a kétszínű játékot, sem
módot, sem nézetben s még akkor sem, ha az illető,
akire nehezelt, ott ült mellette és ünnepelte őt...

A sigheteri háborúval kapcsolatosan nem a misna
liberális szemléletét való eltávolodás fájt Reb Burechl
Wizensitzernek. A misna azt mondja, hogy „hákol sochtin”
— mindenki vághat és a sechita élvezhető, viszont
ez az elv az idők folyamán nagyon is megváltozott. A
sakter-kés a zsidó vallási közigazgatás végrehajtó hat-
alma lett.

Reb Burechl Wizsni-
tzernek eszményi forgalmi vol-
tak a caddik hivatásáról. „A caddik — mondotta nagy-
apja szavaival — teremtés alapja, belőle árad a jószág
és a tökéletesség, ő sugározza ki a szellemiséget az egész
világnak.” („Máspia ruchánijut lechol báej olám”). S
akkor jönnek a politikusok és követelik tőle, hogy al-
kudjon meg az igazság rovására. A caddik, aki tény-
legesen eszményi magasságon áll, nem enged sem a csá-
bitásnak, sem a fenyegetésnek, mire a „politikuskok” bi-
rálat alá veszik a caddik ténykedését... A sigheteri ügy-
ben ítéletet hoztak, de az ítéletet csak részben hajtot-
ták végre, azt a részt, mely a Teitelbaum-pártnak kon-
veniált. A dolg anyagi részére nem terjedt ki az ítélet
és a szefárdok jogait egyáltalán nem precizizta. Egy
olyan kiváló talmud-kapacitás, mint Reb Chájem Lájb
Káhan, aki évtizedeken át volt a sigheteri rabbinátus
feje, ugy lett eleresztve a sigheteri zsidóságtól, mintha so-
ha semmi köze nem lett volna a hitközséghez...

Reb Burechl nem állhatott ki a chaszidizmus pia-
cára, hogy kiáltson, mint a többiek, hogy ágaljon és ve-
rekedjen, hogy a zsidó közvélemény fülébe ordítsa. mi-
szertint Sigheten igazságtalanság történt, mert nincs az
a zsidó kánon, amely lehetővé tenné jámbor, vallásos
zsidóknak iszur alá való helyezését. Reb Burechl csak
a maga számára vont le a következményeket, nem en-
gedte, hogy az ügyet szóba hozzák előtte és élete vé-
gég nem akarta átlépni Maramures határát...

Hogy Reb Burechl uralkodása alatt a wizensitzi di-
nasztia nem mutatott visszahanyatlást, abban nagy ré-
sze van annak a változásnak, mely a koszovi udvarban
időközben végbement. Reb Burechl Wizsni-
tzer nem adminisztrálta hivatását és nem akart velük foglalkozni. A
chaszid-zsidónak pedig legnagyobb elégtétele az, hogy a
rebe foglalkozik vele. Semmi kétség aziránt, hogy ha a
koszovi, az ugynevezett rokoni trónon egy élelmes, prak-
tikus érzékkel bíró rebe ül, akkor a wizensitzi udvar
a kitűnő szervezethez dacára is erős hanyatlásnak indult
volna. Fordított arányban megismétlődött volna az, ami
Reb Chájeml Koszover halála után bekövetkezett. Az
esztendőik során a hívek átpártoltak volna Koszovba, a
wizensitzi egy töről metszett hajlékba.

Koszovban azonban Reb Majse uralkodott, egy olyan
ember, kinek számára a rabbiság ugyancsak terhet je-
lentett. Reb Majse egyetlen gyermeke volt apjának, Reb
Jánkev Sámsonnak, öreg napjaira született s apja ha-
lála után muszájból, kényszeredetten vette át a trónt.
A chaszidok jöttek hozzá, habár mellőzte a chaszid élet
formáit. Reb Majse nem állt oda soha az előimád-
kozi pulpitus elé, nem magyarázott törát, nem énekelt,
nem mesélt és nem diskurált chaszidjaival. Viselkedését
caddik-nonchalance jellemezte. A koszovi hívek m-
szokták az ilyesmit. Ők átéltek kritikus éveket Reb Ján-
kev Sámson mellett, nem pártoltak el tőle akkor sem,
amikor kergette őket, akkor sem, amikor némaságra
ítélte önmagát és akkor sem, amikor a szomszédoktól a
másik udvar fénye, pompája és ragyogása csábitott. A
koszovi chaszidok hűségesen kitartottak tehát Reb Maj-
se mellett is.

Történt pedig egyszer, hogy Reb Majse Koszover
egyik híve nagyon szívére vette, amiért az ő rebéje any-
nyira elít a többi rebétől. Más chaszidnak öröme és él-

vezete telik a rebe imájában, hallja caddikja hangját és
gyönyörködik benne, csak az ő rebéje nem imádkozik.
Vajjon miért bánik velem olyan szükmarkuan az élet?
— kérdezte magában a chaszid. Az őszi nagyünnepek
előtt pedig fogta magát a chaszid és benyitott Reb Maj-
se szobájába. „Rebe — mondta a chaszid — kérem,
imádkozzon nekünk, mert a rebe imája bünbánatra ösz-
tökél bennünket”. Reb Majse erre azt felelte: „Egy szeg-
ény árvalány van a házamban, férjhez kell őt adnom,
de nincs pénzem, nem bánom, ha behoztok hatszáz for-
rintot, akkor imádkozok”. A chaszid rohant az örömhír-
rel, elvitte a többi Koszovban időző hívőhöz és egy fél-
óra mulva leszámolt a rebe asztalán hatszáz forintot.
Roshason napján Reb Majse odaállott az előimádkozi
pulpitus elé és elejétől végig elreccsítta az egész imát.
Ettől kezdve a koszovi rebe minden évben férjhez adott
egy szegény árva lányt és a hívek gondoskodtak a hoz-
ományról. — A két rebe, Reb Burechl Wizsni-
tzer és Reb Majsele Koszover sohse jött össze. Nem ismerték
egymást. A wizensitzi udvar megtarthatta pozícióját,
a legközelebbi szomszéd és rokon részéről nem fenyegetett
veszély...

Nyolc évig ült Reb Burechl a wizensitzi trónon. Ez-
idő alatt a wizensitzi trón körül egy olyan embernek a
szomorúsága terjengett, aki csalódott barátaiban és a
csalódás súlyos fájdalmat okozott neki. Olyan fájdalmat,
amelyen az ember nem teheti túl magát és kihát egy
egész életre.

Nyolc évig ült Reb Burechl a wizensitzi trónon, de
az egész idő alatt betegeskedett. Orvosai rákbetegséget
állapítottak meg nála. 1892 decemberében, kislév hó
20. napján, péntek reggel behívatta legidősebb fiát, akit
közben Wizsni város rabbijának nevezetett ki és kér-
te, hogy menjen korán imádkozni. A gyászoló zsidó
ugyanis nem imádkozhat, ezért kérte fiát, hogy imád-
kozzon korán, ne teljen el egy nap ima nélkül. Miután
fia, Reb Szrulcse megimádkozott, kérte, hogy fűrösszék
meg, majd fürdés után kért egy fésűt és életében elő-
ször megfésűltette szakállát. Gyermekei betegágya kö-
rbe sereglettek, Reb Burechl utoljára még egyszer rájuk
emelte az ő fájdalmas tekintetét és kilehelte lelkét.

Csalódottan, fáradtan és összetörve tért meg Reb
Burechl Wizsni-
tzer öseihez. Negyvennyolc évet élt. Ez
az élet, mely a caddik-előkelőség, pompa és kedvező
adottságok jegyében született meg, a súlyos megbán-
tottság folytán lelki depresszióban folytatódott és szo-
rongás meg csüggedtségben fejezte be földi pályafutá-
sát.

Tizenkét gyermeke maradt a korán és tragikusan el-
hunyt wizensitzi uralkodónak. A gyermekek között (kil-
enc fiú és három lány) kiházasítatlan gyermekek is
voltak. Maradt még ezenkívül körülbelül százezer for-
rintnyi adósság.

Természetes volt, hogy a wizensitzi trónon Reb
Szrulcse, az elhunyt rebe legidősebb fia marad. Ugyan-
akkor felmerült a kérdés: mi történjen a többi gyer-
mekekkel?

Legidősebb fián kívül volt Reb Burechlnek egy fia,
Reb Chájeml, aki akárcsak testvérbátyja tudásában és
chaszidságban kivált testvérei közül. Reb Chájeml Wiz-
sni-
tzerben ült, míg eltelték a gyásznapiak, majd hozzátar-
tozóival elment egy galíciai kisvárosba, Otiniába és új
rezidenciát állított fel magának. Reb Burechl egy más-
ik fia, névszerint Reb Smil Abe, a Kárpátok alatti Ho-
rodenkára költözött és ugyancsak rezidenciát állított fel
magának. Egy másik fia, Reb Pinchesz, aki a belzi ud-
varba nősült és így a Teitelbaum-párt korifeusaihoz
összekötésekkélel rendelkezett (a kritikus miniszteri
rendelettel szemben az ő jóindulatuk biztosította szá-
mára a zavartalan nyugalmat...) lejtött a maramuresi
Borsára és itt építette fel hajlékát.

Reb Burechl gyermekei, mint a kezdő fecskék, kire-
pültek a szülei hajlékból. A dinasztia elágazott. S a
chaszidoknak dönteni kellett afelől, hogyan osszák fel
Reb Burechl Wizsni-
tzer szellemi örökségét...

NEGYVENNEGYEDIK FEJEZET

A kilencvenes évek közepe táján az ortodox szer-
vezet komoly válságba került. A válság oka abban a
mélyreható felfogás- és mentalitásbeli differenciában
gyökerezett, mely az askenáz és chaszid zsidóságot
mindenkor elválasztotta egymástól és a szervezet eme
két frakciója között áthidalhatatlan szakadékot mélyít-
tett.

1896-ban meghalt Reb Ichak Reich, az ortodox ve-
zető-bizottság elnöke. A pozsonyi rabbi vezetése alatt
álló askenáz rabbi-kar Reb Arje Lájb Lipschitz abauj-
szántói rabbitt jelölte az elnöki tisztségre. Amikor Reb
Lipe Teitelbaum, az ortodox irányzat látható vezére
tudomást szerzett arról, hogy az ő megkérdése nél-
kül jelöltek elnököt a központi iroda élére (még hozzá
olyan egyént, kinek gyermekei világi főiskolákat látogat-
nak) szervezni kezdte a chaszidok ellenállását.

Reb Lipe Pozsonyba utazott, a pozsonyi rabbin ke-
resztül akarta rábírn az askenáz irányzatot, hogy el-
határozását másítsa meg. Reb Lipe utja nem járt ered-
ménnyel, mert a pozsonyi rabbi kijelentette, hogy őt
kötöi adott szava, sajnálja, de a dolgon nem lehet se-
gíteni. Nem mondja, ha sigheteri rabbi előbb szól, min-
den bizonnyal méltatták volna az ő szempontjait is, de a
revizió lehetősége ki van zárva. Amikor a pozsonyi rab-
bi elutasította Reb Lipét, nyilván bizott a Szófer-csa-
család ünnepelt nevében, kizárt dolognak tartotta, hogy
közte és Reb Lipe Teitelbaum között kenyértörésre ke-
rüljön a sor. A pozsonyi rabbi ismerte a hálának azt az
érzését, amelyet az ortodox zsidóság a Szófer-családdal
szemben táplált s amely egyrészt abban jutott kifeje-
zésre, hogy hallgató-agos megállapodással a minden-
kori pozsonyi rabbitt tekintették az askenáz irányzatu
zsidóság fejének, másrészt olyképpen lett dokumentál-
va hogy az ország mintegy harminc hitközségében a
család tagjait ültették a rabbiszékekre.

Csakhogy pár nappal a pozsonyi látogatás után
Reb Lipe Teitelbaum szétosztatta a pozsonyi rabbi
illuzióit. A sigheteri rabbi lázas sietséggel szervezni kezdte
a chaszid irányzat ellenállását. Reb Lipe meglepetéssze-
rűen rabbi-zsinatot hívott össze Ermihályfalvára. A zsi-
naton, melyen hetvenkét ortodox rabbi jelent meg, Reb
Lipe beszámolt az utóbbi eseményekről és kijelentette,
hogy szerinte nem szabad letenni az ortodox szervezet
sorsát egy olyan ember kezébe, aki rabbi és vezér lé-
tére gyermekeit világi iskolákban taníttatja. Ha pedig
az askenáz rabbik mégis kitaranak mellette, az ő szá-
mára nem marad más hátra, mint felosztani az ortodox
szervezetet és elszakadni az askenáz zsidóságtól.

Reb Lipe kiejtette azt a rettenetes szót, amely
majdnem három évtizeden keresztül kísértett az ortodoxi-
ában. Kimondta azt a szót, amelyet az ortodox
szervezet vezetői három évtizeden keresztül igyekeztek
elfojtani. Hangot adott a szakadás lehetőségének, holott
az iroda hatalmát éppen az adta meg, hogy egésze alatt
askenázok és chaszidok egyaránt tömörültek. Az ortodoxia
érdekei azt kívánták, hogy a megalakult hitköz-
ségek maradjanak régi bázisukon, annak ellenére, hogy a
szakadás természetrajzához hozzátartozik az állandó
rostálás és a folytonos szelekció.

Vajjon Reb Lipe Teitelbaum elérkezettnek látta az
időt arra, hogy az egységesnek vallott ortodox szerve-
zetet szakadással vegye a? Bizonyos, hogy a kongresszus
óta, sok ortodox-hitközségben a tagok nagyon is
eltértek a Sulchan Aruch irányvonalától. Ha az ortodoxia
magáraultsága és zárkózottsága jelenti a vallásos zsi-
dóság megvédésének egyetlen biztos formáját, úgy — ko-
moly ortodox teoretikusok szerint — elkerülhetetlen az
időközönként végrehajtandó revizió. A kérdés csak az
volt: Vajjon szakadást akar Reb Lipe és az elnök szemé-
lye csupán ürügy, vagy pedig tényleg csak azt akarja,
hogy az ő szempontjából mindenképpen megbízható ember
kerüljön a központi apparátus élére? Az Ermihály-
falvai zsinaton nem állították fel ebben a formában a
kérdést és ilyen gondolatok nem jutottak kifejezésre. A
zsinat egyszerűen határozott és Reb Lipe ajánlatára
megküldték az ultimátumot a pozsonyi rabbinak, mint
az askenáz zsidóság vezérének.

A kívülálló harmadik, a neológia, amely abban az
időben állandó harcot folytatott az ortodoxiával, örven-
dett a nemvárt fordulatnak. Sajtója útján napirenden
tartotta az ortodox szervezet válságának kérdését. Az
eseményekről szóló beszámolók egyben a haladó zsidó-
ság nézetét is visszatükröztették.

„A sigheteri rabbi — írta a neológia félhivatalosa
— gyűlésre hívta az ország „hithű” rabbijait, mely 50—
60 résztvevő jelenlétében Ermihályfalván meg is tartat-
t. Sem a meghívó, se a határozatok, melyek a gyűlé-
sén hoztak, nem kerültek nyilvánosságra a hírlapírás
jegyében álló korunkban. Azonban a vészkiáltás, melyet
az ortodox szervezet megfuvatott, világos lett, hogy saját
táborában készülő szakadástól van szó. Minden,
csak kissé beavatott tudja, hogy a hazai ortodoxnak ne-
vezett pártban a legellentétebb elemek kerültek egy
kalap alá, hogy távolabb állanak egymástól, mint né-
mely részei az annyiszor szidalmazott kongresszusi zsi-
dóságtól. Pozsony közelebb áll Pesthez, mint Sighet-
hez.”

„Pozsony engedett a kor követeléseinek, letért a non
possumus álláspontjáról, a magyar nyelvet és irodal-
mat két órára a jesivába is bebocsátotta, a német nyelv
pedig maholnap a jargont is kiszorítja: Sighet azonban
rendületlenül áll a „rég” mellett. Az ortodoxia egyrésze
Szófer Mózesre néz, a másik része Teitelbaum Mózesre,
kiknek szelleme működik hitük szerint unokáikban, a
pozsonyi és a sigheteri rabbikban. A „chaszidok” is nagy-
koruak lettek és nem engedik magukat az „askenázok”
által vezetett, mert az askenázok az opportunizmus
elvének hódolnak és mindenféle engedményt tesznek,
míg a chaszidok következetesek maradnak. A chaszid-
párt a vezetésre magát már azért is alkalmasabbnak
tartja, mert az ő „hithűsége” nemcsak őszinte, de tole-
ráns is. Epp ez okból, ha Ermihályfalván nem is került
kenyértörésre a dolog, de azzal a fényes tanítással szol-
gált, hogy nem üdvös a hazai zsidóságra, ha azokat a
pontokat keresik, melyek az egyes részeket egymástól
elválasztják, hanem inkább azokat, melyek az egészet
összetartják, mert minden bűn megbosszulja magát a
földön.”

[Folytatja]

Mode

Piata Un

— Tatarescu
Bucurestiből
elnök tegnap
son jelent meg
észónóra is m
elnök jelenleg
mára jelzett é
totta.

— Az abessz
romot. Bucure
még mindig ali
8—8 lej a citro
ára 2—4 lej vo
fog tartani és p
vezetőség az e
re megvette és
csapatoknak. A
málban a nagy
levet isznak. R
szertint Görögors
fogja beszerezni
közéjövőben tal
tos gyümölcsöt.

— Székrekedés
lési zavarokról,
natnál, vértódu
ságnál, általános
éngyomorra egy
József” keserűvi
szertint tapasztal
viz az ideális has
donságát egyesíti
nalára — külön
fiaknak és nőkne

— Öngyilkos
gyermekéhez.
Ion Badarau, aki
feleségétől, tegn
hogy meglátogass
lenszegült, mire
fordult, de annak
elkeseredett Bada
ott öngyilkosságo

Szü

Magyar
Nép- és műdalok
Jegyet előre vált
30.

— Kiutasítottak
ujsgírót. Varsóból
című varsói lap h
azal a feltűnő e
ből kiutasították
mert európai lap
árt a Komintern

— Hazárkezelt
Bucurestiből jele
désügyi miniszter
visszárkezelt a f

— Rövid hírek
angol kereskedelm
között a Laurenti
amelyen 620 utas
róza meghalt, 5 p

— Angliában szét
törőfélben, mert a
teljesíteni a bányá
seit. — Kínai cse
banditát, akiknek r
ró meggyilkolásá
Máginot emlékmű
ban megsebesült é
hozvédelem megs
avató ünnepség sor
köztársasági elnök
— Berlinben megny
fogi és börtönügyi
fővárosba tegnap os
ég érkezett.

HIREK

Modern csillárt olcsón Constructio
Piata Unirii 31. Telefon: 83.

Tatarescu Mária özvegy királynénál. Bucurestiből jelentik: Tatarescu miniszterelnök tegnap a Brán-kastélyban kihallgatáson jelent meg Mária özvegy királynénál, aki őszönére is magánál tartotta. A miniszterelnök jelenleg Sarulestiban tartózkodik és mára jelzett érkezését a fővárosba elhalasztotta.

Az abessziniai konfliktus drágítja a citromot. Bucurestiből jelentik: A citrom ára még mindig alig csökkent. Átlagban ma is 8-8 lej a citrom darabja, amelynek normális ára 2-4 lej volt. A drágulás egy ideig még fog tartani és pedig azért, mert az olasz hadvezetőség az egész olasz citromtermést előre megvette és pedig az Abessziniába küldött csapatoknak. A katonák ugyanis Olasz Szomáliában a nagy hőségben víz helyett citromlevet isznak. Románia minden valószínűség szerint Görögországból és Spanyolországból fogja beszerezni citromszükségletét, ami a közeljövőben talán olcsóbbá teszi ezt a fontos gyümölcsöt.

Székrekedésnél, gyomorrontásnál, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, májduzzanatnál, vértóbulásnál, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rosszullétnél igyunk reggel éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, a belorvosi klinikákban szerzett tapasztalatok szerint a Ferenc József víz az ideális hashajtó minden jellemző tulajdonságát egyesíti magában s így állandó használatra — különösen jól táplált, kövér férfiaknak és nőknek — feltétlenül alkalmas.

Öngyilkos lett, mert nem engedték gyermekéhez. Piata Neamțuból jelentik: Ion Badarau, aki hosszabb ideje elváltva élt feleségétől, tegnap felesége szüleihez ment, hogy meglátogassa gyermekét. A család elengszegült, mire Badarau az ügyészséghez fordult, de annak sem volt eredménye. Az elkeseredett Badarau erre szállodába ment és ott öngyilkosságot követett el.

Ma este 9 órakor Szűcs László a világhírű tenor énekel Magyar Színházban
Nép- és műdalok, operett- és operariák. Jegyét előre váltás meg. — Helyárak: 20, 30, 40, 50, 60 lej.

Kiutasítottak Oroszországból egy lengyel újságíró. Varsóból jelentik: A Gazeta Polska című varsói lap hosszú cikkből foglalkozik azzal a feltűnő eseménnyel, hogy Moszkvából kiutasították egyik munkatársát azért mert európai lapokban erősen bíráló cikket írt a Komintern európai akcióit illetően.

Hazaérkezett Franasovici miniszter. Bucurestiből jelentik: Franasovici közlekedési miniszter ma délután 13.15 órakor visszaérkezett a fővárosba.

Rövid hírek mindonnan. Napeir Star, angol kereskedelmi hajó ir vizeken összeütközött a Laurentin személyszállító gőzessel, amelyen 620 utas volt. A Laurentin 6 matróza meghalt, 5 pedig súlyosan megsebesült.

Angliában szénbányász-sztrájk van kitörőfében, mert a munkaadók nem akarják teljesíteni a bányászok béremelési követeléseit. — Kínai csendőrök tegnap lelőtek 5 banditát, akiknek részük volt az angol újságíró meggyilkolásában. — Verdun közelében Mágint emlékművet avattak fel. A háborúban megsebesült és a háború utáni francia hővédelem megszervezőjének emlékére. Az avató ünnepség során beszédet tartott Lebrun köztársasági elnök és Tardieu volt miniszter.

Berlinben megnyílt a nemzetközi büntetőügyi és börtönügyi kongresszus. — A magyar fővárosba tegnap osztrák frontparcos küldöttség érkezett.

Megalakult a CFR-munkások egységfrontja

A cluji nagyszülés tiltakozott a háboru, a fasizmus és a kisebbségi munkásokkal szemben alkalmazott fasizmus ellen

Cluj, augusztus 19. A cluji Építőmunkásokon tegnap, vasárnap zajlott le az ország vasuti munkásainak kongresszusa, amelyen képviseltették magukat a bucaresti, timisoara, oradeai, simeriai és pascani szindikátusok és mintegy ezer helybeli vasutas vett részt.

A gyűlésen kimondták a CFR munkások egységfrontjának megalakítását. Szenvedélyes beszédek hangzottak el a vasuti munkások anyagi helyzetéről és sérelmeiről. Băgu Vasile a bucaresti szindikátus kiküldötte a háboru és fasizmus ellen be-

szélt, majd egy egész sereg határozati javaslatot fogadtak el. Követelték a kisebbségi munkásokkal szemben alkalmazott nyelvvizsgák megszüntetését, az emiatt elbocsátott kisebbségi munkások visszavételét, harmincnapos szabadságot évente, a büntetéspenzének rendszerének megszüntetését, ne üldözzék azokat, akiknek állampolgárságuk nincsen rendben és szüntessék meg a „Grupaj román“-t, amely sok hasznot présel ki magának a CFR alkalmazottainak rovására.

Eladó vagy bérbeadó gyári ingatlanok!

Clujon, közvetlenül a vasutállomás mentén, újonnan épült és alig használt, bármilyen gyári üzem részére alkalmas ingatlanok:

1. Egy ingatlan 4000 m² nagyságu, 725 m², masszív, tágas és világos munkatermekkel.
2. Egy ingatlan 3600 m² nagyságu, 500 m², masszív és világos munkatermekkel.
3. Egy ingatlan 17,000 m² nagyságu, iparvágánnyal és téglából épült raktárakkal.

Kedvező ár és fizetési feltételek mellett eladó. Megkereséseket kiadóhivataltba „Gyári ingatlan” jelleg alatt.

Nem lesz több alkalma meghallgatni Szűcs Lászlót, a világhírű tenoristát, akit az egész ország közbéne és legjobban kedvel, mint a legjobb rádióénekest és aki ma este 9 órakor tartja egyetlen dalestélyét a Magyar Színházban. Az est műsorán a legjobb művészek és népdalok, valamint a leghíresebb operariák, a legdivatosabb filmklaszerek szerepelnek. Igyekezzék mindenki jegyét megváltani a színház pénztáránál. A helyárak 20 lejtől 60 lejig terjednek, úgy, hogy mindenkinek alkalma van ezt a világhírű énekest meghallgatni.

Északamerika és Európa között is működni fog a Zeppelin. Berlinből jelentik: Eckener dr, aki három évvel ezelőtt tudvalevőleg először járta körül Zeppelin típusú léghajójával a földet, a napokban nyilatkozott a saját munkatársai előtt. Eckener dr arról tájékoztatta az újságírókat, hogy Észak-Amerika és Európa között sem veszélytelenebb a léghajóját, mint Délamerikába, ahová évek óta rendszeres léghajóforgalom bonyolódik le. Illetékes körök úgy tanakodnak keresztülvinni azt a tervet, hogy Északamerika és Európa között is rendszeres utasszállító forgalom induljon meg a Zeppelin-típusú léghajókkal.

Véres összetűzés egy spanyol faluban csendőrök és rendező fiatallombok között. Madridból jelentik: Lalin faluban összetűzés támadt a csendőrök és több rendező fiatallombok között, akik megtámadták a karhatalmat. Egyik csendőr revolvert használta és halálosan megsebesített egy legényt. A csendőrkirendeltséget megerősítették.

„Az imperializmus és a nacionalizmus örülete vett erőt az országokon.” Londonból jelentik: Leningrádban a napokban fiziológus kongresszus volt. A kongresszus résztvevői tegnap Moszkvába érkeztek, ahol Molotov a népbiztosok tanácsának elnöke a Kremlben fogadást rendezett az 1500 delegátus tiszteletére. A fogadáson mondott üdvözlő beszédben Molotov hangoztatta a szovjet békeszándékait, ellentétben olyan államokkal, amelyekben urrá lett az imperializmus és a nacionalizmus örülete és amelyek belső nehézségeik levezetésére jó módszernek tartják a háborút. Molotov hangoztatta, hogy Szovjetország háborus törekvések helyett a tudományok fejlesztésén munkálkodik és örömmel állapítja meg, hogy teljes sikerrel.

Motorbicikli és szekér súlyos karambolja. Bucurestiből jelentik: Egy motorbicikli, amelyet Nosec Emil vezetett és Ferdinand Palma volt az utasa, a ploesti országúton nagy sebességgel beleszaladt egy szekérbe. A két motorbiciklista messze kivágódott. Nosec lábát törte, Ferdinand Palma több helyen súlyos sérüléseket szenvedett.

Cuza kizárja a kékingeseket pártjából. Bucurestiből jelentik: A Tempo szerint Cuza szigorú intézkedéseket fog alkalmazni azok ellen, akik szombaton megtámadták a nemzeti keresztény párt alakuló ülésének résztvevőit. Cuza bizalmát fogja kifejezni Nichifor Craince iránt és ki fogja jelenteni, hogy a kékingeseket kizártaknak tekinti.

Egyetemi tanárok megállapítása szerint biztos hatású a **„Bixádi víz”** amely a gyomor, bél, epehólyag és gyomorégési fájdalmak ellen a legjobb, mert használata enyhén, biztosan és mindig kellelmesen hat. Kapható mindenütt. Cluji lerakot: Vitromin Rt. Calea Regele Ferdinand 70.

Örökbeadná két féléves fingermekét jobb napokat látott, négy gyermekkel övegyen maradt szegény zsidó asszony, aki nem tudja négy gyermekét kezemunkájával eltartani. Az asszony címe megtudható az Uj Kelet kiadóhivatalában.

A hajegi A. B. Habonim chaluctelep műsoros ünnepélye. Jól sikerült, műsoros chaluctest rendezett szombaton este a hajegi A. B. Habonim chaluctelep a Habonim táborvezetőinek részvételével. Az ünnepélyt Stein Lázár (Sighet) héber és román nyelvű bevezetője után Adler Hubert tartott előadást „A chassidizmus világszemlélete” címen, majd a sigheteri Bónék énekkórusa jiddis és héber dalokat adott elő, Kolozsvári András verseket, Danzig Ottó „A fiu lázadása” című melódrámát adta elő, míg Cvi jiddis dalokat énekelt, az estélyen Kardos T. Gy. konferált szellemezen. A műsoros est emelkedett hangulatban, késő éjszakai órákban ért véget.

Hol tölti szabadságát?

Teljes kurát p a usálárban elsőrangú ellátással csak az **„EUROPA” Román Nemzeti Utazási és Turisztikai irodáknál kaphat**

Fürdőszállodák saját kezelésben és pausalkura-szerződések a következő fürdőkben: Buzias Carmen Sylva (Movila Tekeghiol), Episcopesti, Lacul Ghilcos (Găzta), Baile Herculane, Ocna Sibiului, Sovata, Tuznad

Képviselők és kirendeltségek az ország összes nagyobb városában. Clujon az „Economia” Piata Unirii 23 és „Hermes” Calea Regale Ferdinand 18.

Hirek az épülő országból

A palesztinai betegsegélyzőpénztár, a Kupat Cholim, most tette közzé 1933-34 évi működésének mérlegét. Ebből a jelentésből vesszük az alábbi érdekes adatokat: A betegsegélyzőpénztárnak jelenleg 43.138 fizető tagja van (városokban, kolóniákban, kibbutcokban). Az elmúlt működési évben a pénztár 7628 font táppénzt fizetett ki. A pénztár orvosai 607.689 beteglátogatást végeztek. Van egy rokkantalap is, amelyből 1934-ben 52 személy részesült támogatásban 1306 font értékben. A betegpénztár 329 orvost és 520 egyéb alkalmazottat tart. A pénztárnak saját kórháza van Afuleban és Tiberiasban. Ezenkívül számos hely van fenntartva a Kupat Cholim számára az ország összes Hadassa kórházaiiban. Igen sok ambulatóriuma és saját patikája van a pénztárnak, azonkívül két üdülőhelye: az egyik Mozában (Jeruzsálem mellett), a másik Haifában (a Karmelen), ahol napi 17 piaszterért tölthetik el szabadságukat a betegpénztár tagjai. 1934-ben a Kupat Cholim bevétele 39.153 fontra rugott, a kiadások 37.875 fontot tettek ki.

Most tették hivatalosan közzé az elmúlt év palesztinai hajóforgalmát. Eszerint 1934-ben a jaffai kikötőben 1114 hajó futott be összesen 2.454.000 tonnatartalommal, míg 1933-ban 866 hajó futott be 2.041.000 tonnatartalommal. Ezzel szemben a haifai kikötőben 1934-ben 1404 hajó kötött ki 3.469.000 tonnatartalommal, míg 1933-ban 1063 gőzös kötött ki 2.682.000 tonnatartalommal. Husz százalékkal nőtt 1934-ben a Haifában kirakott áruk mennyisége is. Ugyanis 486.974 tonnáról 589.203 tonnára emelkedett. Haifa fejlődése erősen megnövelte a város közlekedését is. Naponta 200 autobus fut be Haifába az ország különböző részeiből. A városi tanács éppen ezért elhatározta, hogy 8000 font költséggel két új autobuszállomást épít. 1934 január-februárjában 108.000 font értékű gépeket importáltak Palesztinába. 1935 év ugyanazon szakában 211.000 font értékű gépet hoztak az országba, vagyis ebben a ciklusban 80 százalékkal nőtt a gépbehozatal. 1933-ban 476.000 font értékű gépet hoztak be, míg 1934-ben 967.000 font értékűt. Jelentékenyen nőtt Magyarország exportja Palesztinába. 1933 év első hat hónapjában 443.000, 1934 első hat hónapjában 1.086.000, míg 1935 első felében 1.812.000 pengőt tett ki Magyarország palesztinai exportjának értéke.

Rechovot kolónia mellett egy új zsidó telep van alakulóban, amely dr Meir Rosoff amerikai cionista vezér után Ramath Meirnek fognak nevezni. A kolónia amerikai zsidó mezőgazdasági telepe lesz.

A Hasomer Hacair ezidei világkonferenciáját Poprádon tartották meg, mintegy ezer delegátus és vendég jelenlétében. Delegátusok voltak jelen a konferencián Lengyelországból, Litvániából, Németországból, Csehszlovákiából, Magyarországról, Jugoszláviából, Bulgáriából, Belgiumból, Franciaországból és Amerikából. Igen népes delegáció jelent meg Palesztinából.

A kongresszus elsőestéjén egy imponáns ifjusági felvonulás nyitotta meg az ünnepélyes formáságot. A kongresszust a Hasomer Hacair szervezet nevében Meir Jaári, a Cionista Világszervezet Actionscomitéjának tagja nyitotta meg lendületes beszéddel, amelyben a zsidó ifjuság mai feladatát és útját vázolta.

* Szülők figyelmébe. A szeptemberi beiratásokkal kapcsolatosan a szülők figyelmébe felhívjuk a következőkre: 1. Minden szülő oda iratja gyermekét, ahová ő maga akarja. A felekezeti iskolába beírt gyermekek szülei szeptember 1-10 között a kerületükben levő állami iskola igazgatójánál tartoznak írásos nyilatkozatban bejelenteni azt, hogy melyik felekezeti iskolába óhajtják beírni gyermeküket. A felekezeti iskola igazgatója a beíratás megtörténtét a nyilatkozaton igazolja. E nyilatkozatot a közzét. min. 126.703-1929. sz. rend. alapján bétvegmentes 2. Felekezeti iskoláink igazgatói arra kéri a szülőket, hogy szept. 1-5 között feltétlenül jelentkezzenek gyermekeik beíratása céljából, különben a nyilatkozatok átadásánál tulságos tolongásnak lesznek kitéve az áll. isk. igazg. irodákban. 3. A nyilatkozatok átadása a szülők feladatát képezi, kitöltésükben a tantestületek segítségére vannak. 4. Felekezeti isk. igazgatói már mostantól kezdve, minden további felvilágosítást megadnak az érdeklődő szülőknek.

UJ KELET Legújabb hírek

Genf még reménykedik, de a háboru aligha kerülhető el

(Első oldali cikkünk folytatása.)

Svájcban üdülő Neville Chamberlain angol kincstári kancellár is Aix-les-Bainsbe fog utazni Baldwinhoz Eden jelentéstétele időpontjára.

Háború és európai bonyodalmak a kapuk előtt

A háromhatalmi értekezlet félbeszakításának hírére a francia sajtó érthető idegességgel és aggodalmassággal regisztrálja. Több lap köztisztelettel állónak jelzi az olasz-abesszin háborút s a háromhatalmi konferencia kudarcával kapcsolatban európai bonyodalmaktól tart.

A Petit Parisien azzal az eshetőséggel is számol már, hogy Olaszország odahagyja a Népszövetséget, aminek következményei ezidőig kiszámíthatatlanok.

Az Oeuvre szigorúan kritizálja Olaszországot, amiért elutasította a francia-angol javaslatokat, amelyek pedig majdnem protektorátust biztosítottak számára Abessziniában. A lap elkerülhetetlennek tartja a háborút, ami pedig Németország malmára hajtja a vizet, különösen az osztrák kérdésben. A lap szerint az angol kormány javasolni fogja a népszövetségi tanácsnak, hogy ítélje el Olaszország magatartását és teljes szigorral alkalmazza a paktum előírásait.

A többi lapok aggodalmuknak adnak kifejezést az irányban, hogy vajjon a a diplomáciai uton megkísérelt erőfeszítések nem-e fognak hiábavalóknak bizonyulni. Hengsúlyozzák, hogy arra mégsem számítottak, hogy a tárgyalások ilyen hamar és ilyen határozott jelleggel szakadnak meg.

A szakadás teljes

A Le Journal megállapítja, hogy a tegnapi események nem tulságosan meglepőek, Laval azonban továbbra is el fog követni minden emberileg lehető a békés megoldás érdekében.

A Petit Parisien kétségbevonja, hogy a következő hetek kedvezőbb megoldási lehetőségeket tartogatnak. A francia és angol delegátusok tegnap este igen pesszimistáknak látszottak. Nem titkolták azt a véleményüket, hogy

a békés megoldás lehetősége igen korlátolt.

A Le Matin szerint az ágyúk hangja még nem hallatszik ugyan, de a diplomaták szava már elhallgatott. Franciaország büszke lehet arra, hogy mindent megtett a béke érdekében, nem vett sem a jog, sem a barátság ellen, sőt a lehetetlent is megkísérelte, hogy megoldja azt, ami megoldhatatlan.

Az Echo de Paris szerint a szakadás teljes, Mussolini háborút akar és szeptemberben az olasz csapatok már Addisababa felé fognak tartani.

Senki sem tudja, hogy a Duce tulajdonképpen mit akar: bosszút akar-e állani az aduái vereségért, vagy olasz gyarmatosokat akar telepíteni Abessziniában. A lap véleménye szerint

szeptember 4-én Eden Genfben fel fogja vetni az olasz felelősség kérdését, amelyhez Laval kénytelen lesz csatlakozni és akkor kétségtelen, hogy Olaszország ki fog lépni a Népszövetségből. A kollektív biztonsgási rendszer romjain Franciaország akkor meg fogja látni, hogy Németország pressziója Ausztriára miként válik mindinkább nyomasztóvá. Ebben az esetben a legkisebb szikra elég lesz ahhoz, hogy Európa puskaporos hordója is fellobbanjon.

Franciaországnak éppen ezért nem szabad a Rómával való kapcsolatokat megszakítani, mert meg kell akadályozni, hogy Olaszország a béke fegyelme elleni lázadásában Németországgal közös frontba tömörüljön.

Az angol sajtó visszhangja

A háromhatalmi értekezlet felborulásával kapcsolatban az angol lapok rámutatnak arra, hogy miután Olaszország nem akarta határozottan kinyilvánítani követeléseit, Franciaország és Anglia maguk tettek javaslatot, amely az Olaszországnak nyújtható koncessziók maximumát tartalmazta. Olaszország azonban protektorátust követelt egész Abessziniá fölött, vagy gyarmatosításra alkalmas abesszin országrészek feletti korlátlan uralmat.

A Times szerint semmi sem igazolhatja az Olaszország által használt metódusokat, amelyekkel Abessziniá iránti ellen-szenvét akarja levezetni. Mussolini ambíciója mindent meghalad, amit Abessziniá elfogadhatna és amihez a Népszövetség hozzájárulhatna.

A News Chronicle szerint a konferencia egyetlen szerencsés eredménye az volt, hogy közelhozta egymáshoz Franciaországot és Angliát.

A Daily Telegraph tudni véli, hogy Olaszország nem akarja elismerni a Csana-tó környéki angol érdekeket.

Rómában nem lepődtek meg

A háromhatalmi értekezlet félbeszakítása az olasz főváros irányadó körében természetesen nem keltett meglepetést. Már eleve nem fűtöttek túlzott reményeket a konferenciához, moha az első két nap tájékoztatói szerint indokolt lett volna a reménykedés is. Most kiderült, hogy még tárgyalási alapot sem sikerült ezidőig megtalálni.

Olasz politikai körökben egyébként azt hiszik, hogy a háromhatalmi konferencia megszakítása folytán Anglia nem lesz többé olyan intranzigens az abesszin kérdésben és be fogja látni, hogy eddigi taktikája elhibázott volt. Az angolok most valószínűleg közeledni fognak Laval álláspontjához a Népszövetség érdekében.

Genfben még reménykednek

A nemzetközi politikában szerepet játszó körökben még mindig nem adták fel a reményt a békés megoldásra. Azt hangoztatják, hogy a tanácskozások időpontjág még rendbejöhethetnek a dolgok. Hírek vannak a tanácsülés esetleges elhalasztásáról is.

Hasonló reményeket táplál az angol sajtóorgánumok közül a Morning Post, amely azt hangoztatja, hogy a francia külügyminisztérium az utolsó pillanatig sem fogja elmulasztani az alkalmat a békés megoldást célzó erőfeszítése szolgálatában. A Daily Herald cikkében azt hangoztatja, hogy a Népszövetség feladata a mai helyzetben most már nem vitás.

Eden tárgyalása a párizsi abesszin követel

Párizsi jelentés szerint hétfő délelőtt tíz órakor Eden felkereste Lavalt a külügyminisztériumban. Féltenegykor Laval Aloisi bárót fogadta, míg Eden Havariate párizsi abesszin követel tárgyalat az angol nagykövetségen.

Havariate kijelentette a Reuter ügynökség tudósítója előtt, hogy a háromhatalmi értekezleten Nagy-Britannia magatartása rendkívül korrekt volt. Havariate hangoz-

tatta még, hogy nem tud véleményt mondani a háromhatalmi értekezlet negatív eredményét illetően, csupán azt szögezte le, hogy ő fogja képviselni Abessziniát a Népszövetség szeptemberi ülésén.

Ujabb londoni jelentés szerint egyébként Edent, az eredeti tervtől eltérőleg, hétfő estére várják a croydoni repülőtéren. Sir Samuel Hoare Norfolkól Londonba tér vissza, ahonnan egyébként telefonon érintkezést keresett Baldwin-nal, aki Aix le Bainban tartózkodik, valamint Macdonaldal, aki Lossio-mouthban nyaral. Ideiglenes intézkedések történtek rendkívüli minisztertanács összehívására, amit valószínűleg tíz napon belül megtartanak.

A Szezei csatorna problémája

Portsaidi jelentés szerint a múlt hét végén a Szezei csatornán szokatlanul élénk volt az olasz csapatok Afrikába való szállítása.

Több hajó viszont maláriás és vérhasban megbetegedett olasz katonákat szállított haza.

Ma az angol Somálában levő Hargeisában a szezei és szomáli magasrangú tisztviselők összeültek, hogy az olasz-abesszin háborús konfliktus esetére történő intézkedéseket megbeszéljék. Londoni jelentés szerint a Baldwin-kormány egyhangulag meg tudja szerezni a népszövetségi tanács hozzájárulását ahhoz,

hogy a Szezei csatornán eltiltsák az olasz hadihajók átkelését.

Általános vélemény szerint azonban a népszövetségi tanács csak üres szankciókat fog alkalmazni és Franciaország mindenben követni fogja Angliát.

A Daily Express azt a szenzációs értesülést közli egyidejűleg, hogy

Besarábiai parasztok és csendőrök véres háboruja egy vallásos agitátor miatt

Négy paraszt és két csendőr életét vesztette az összeütközés során

Chisinău, augusztus 19. Cetatea-Albáról jelentik, hogy Aldinesti községben elfogatási parancsot adtak ki egy ottani lelkész, bizonyos Climetici nevű ellen. A csendőrök kiszálltak a helyszínre, de a parasztok ellenálltak. Ma éjjel újabb csendőrosztog ment Aldinesti községbe Oteleanu főhadnagy vezetése alatt, amely körül fogta Olimetici házat, aki azonban elszáncolta magát. A csendőrök betörték az ajtót, de mintegy ötven kaszákkal és revolverekkel felfegyverzett parasztra találtak, akik nem engedték őket a lelkészhez nyulni. A csendőrök felszólítására a parasztok revolverlövészekkel válaszoltak, amelyek két csendőrt megsebesítettek. A lövések zajára a falu lakossága néhány perc alatt talpon termelt és megtámadta a karhatalmat. A veszély láttára a főhadnagy a levegőbe lövett, ami azonban nem félemlítette meg a parasztokat. Ekkor a csendőrök a parasztok közé lőttek. Formális összeütközés keletkezett, amelynek mindkét részről számos sebesültje van.

A Lupta értesülése szerint négy paraszt és két csendőr meghalt, 12 megsebesült. A csendőrök igyekeztek hátrálni, de a parasztok egy kilométernyi távolságra követték őket.

A belügyminisztériumot azonnal értesítették a történetekről. A hivatalos hirdás szerint a régi naptár hívei közé tartozó több paraszt agitátorok izgatásra zavarogásokat keltett és a csendőrök kénytelenek voltak közbe lépni a rend helyreállítása végett. A balti hatóságok részéről a

az angol kormány a párizsi tárgyalások balsikere folytán a fegyverkvívüli zárlatot hatályon kívül fogja helyezni.

A lap tudni véli, hogy rövidesen minisztertanácson fog a kormány az ujonnan előállított helyzettel foglalkozni.

Ugyancsak londoni jelentés számol be arról, hogy de Valera ir miniszterelnök elhatározta, hogy résztvesz a népszövetségi tanács szeptemberi ülésén és teljes mértékben támogatni fogja Abessziniá függetlenségét.

„Tudni fogunk meghalni a szabadságunkért“

A Sunday Chronicle újabb intervjút közöl az abesszin császártól, aki kijelentette, hogy mély örömmel tölti el Anglia barátsága és támogatása. Hinni akarja továbbra is, hogy nem lesz háború, de ha ez a szerencsétlenség bekövetkeznék, az abesszin nép tudni fog meghalni is szabadságáért.

Abessziniá semmiesetre sem fogad el olasz protektorátust.

A Népszövetségen mulik, hogy megakadályozza Olaszország hódító háboruját és ő biztos is abban, hogy ez a nemzetközi fórum meg fogja tenni kötelességét és élni fog a népszövetségi paktumban megállapított jogával.

Egyébként Abessziniában tegnap a császár óhajához képest, istentisztelet és könyörgések voltak a békéért. Addisababában, a Szent György székesegyházban tartott istentiszteleten a császár családjával együtt jelent meg. Érkezőekor a tömeg lelkesen éltette.

Londoni jelentés szerint Reitz ezredes, a délafrikai földművelésügyi miniszter, akit megkérdeztek az abessziniá háborús veszély felel, kijelentette, hogy

a fegyveres olasz-abesszin konfliktus elronthatja az egész világot a fehér és a fekete fajok közötti viszonyt.

Egyébként szerinte Mussolini most már nem tud meghátrálni és kénytelen továbbmenni a megkezdett uton.

London, augusztus 19. Az Egyesült Államok több városának templomaiban könyörgések voltak a béke fennmaradásáért.

Taxa postálá
pártit in num.
No. 224713/229.

10. Telefon: 9-77. E.
Havonta 110, negyedé-
ven 600, egészévre 1
évre: Havonta 2, s
évre 12, egészévre 3
dótsék díjszabás sze
KELET az erdélyi é.
óság egyetlen politik.
Cikkünk utánnyomását csak
rás megjelölésével engedjük

Csak csoda hár

A
me
ho
af
me

Japán az olasz-
s kölcsönt nyujt

PÁRIZS, augusztus 20.
jes bizonytalanságot idézett
hangulat általában nyomott
lentétek ugyan ezideig még
het állapítani, hogy a hagyó
háború kitörése esetén An-
zús ellen, hanem anyagi és
nagy hatalmak körében mos-
abesszin háborút lehetőleg
nak azok a veszedelmes kö-
további fejlemények szempo-
jén összeülő angol minis-
vitat arra az esetre, ha az
deklódés fordul Japán elkö-
érkeztek arról, hogy az ola-
eszközöndő tiltakozáson ki

Aloisi és

A váratlanul befejeződött
tárgyalások után tegnap est
fődelegátus elhagyta a franci
visszatért Olaszországba. U
átazott Eden angol fődele-
repülőgépen tért vissza London
érkezése után Eden azonnal t
ésbe lépett a skóciai Lossiem
közökö Macdonaldal.

Általános meglelés szerint a
fejzése óta az angol kormány
állott hasonló nagyfontos-
előtt,

mint most. Ezt bizonyítja az
is, hogy Baldwin megszakítva
nap visszaérkezett Londonba.
miniszter és Eden reggel a k
riumban tanácskozást kezdtek
tekezlet balsikere által beállot
tázása végett.

Olaszország képv
magá a szeptem-
ülésen

Aloisi olasz fődelegátus elu
sajtó munkatársai előtt kijele-
történetek ellenére a szeptemb
megtartandó népszövetségi
Olaszország képviseltetni kívá

Társas autocar utazások külföldre!

Augusztus 25-én kirándulások Prágába, Budapest és Bécsen keresztül.
Kedvezményes vízumok!

Jelentkezés az Automobil Club Turisztikai Irodájában Strada Reg. Maria 16, Cluj. Telefon 13-12 és Dacia Utazási Irodában Oradea, Bv. Reg. Ferdinand 9. Telefonszám 988. Megfelelő iratok mellett az utlevélkéresek elintézzük. A program módosításának joga fentartva.

Részvételi díjak:

Cluj—Budapest és vissza	990 lej
Cluj—Budapest	600 lej
Cluj—Budapest—Wien	1200 lej
Oradea—Budapest és vissza	700 lej
Oradea—Budapest	400 lej

PROGRAM:

Indul Clujról Budapest—Bécsbe: Vasárnap, augusztus 11, 18, 25-én, szeptember 1-én.

Vissza Clujra: kedden, augusztus 13, 20 és 27-én, szeptember 3 és 10-én.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó E.
nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 16
Telefon: 9-77.